

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS DERYBINIŲ POZICIJŲ DERYBOSE DĖL NARYSTĖS
EUROPOS SĄJUNGOJE PATVIRTINIMO**

2000 m. rugpjūčio 17 d. Nr. 935

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. balandžio 27 d. nutarimu Nr. 475 „Dėl Lietuvos Respublikos derybinės pozicijos derybose dėl narystės Europos Sąjungoje rengimo tvarkos“ (Žin., 1999, Nr. [38-1167](#)), Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Patvirtinti pridedamas:

1.1. Lietuvos Respublikos derybinę poziciją „Laisvas kapitalo judėjimas“ (4 derybinis skyrius);

1.2. Lietuvos Respublikos derybinę poziciją „Transporto politika“ (9 derybinis skyrius);

1.3. Lietuvos Respublikos derybinę poziciją „Socialinė politika ir užimtumas“ (13 derybinis skyrius);

1.4. Lietuvos Respublikos derybinę poziciją „Aplinka“ (22 derybinis skyrius).

2. Pavesti Užsienio reikalų ministerijai pateikti 1 punkte nurodytas derybines pozicijas Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą konferencijai.

3. Lietuvos Respublikos vyriausiasis derybininkas deryboms su Europos Sąjunga ir jos valstybėmis narėmis dėl Lietuvos Respublikos narystės Europos Sąjungoje turi užtikrinti, kad patvirtintos derybinės pozicijos, prieš teikiant jas Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą konferencijai, būtų patikslintos naujausia informacija apie pažangą vykdant pozicijose nurodytus įsipareigojimus.

MINISTRAS PIRMININKAS

ANDRIUS KUBILIUS

UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRAS

ALGIRDAS SAUDARGAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS DERYBINĖ POZICIJA

„LAISVAS KAPITALO JUDĖJIMAS“ (4 DERYBINIS SKYRIUS)

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

2004 m. sausio 1 d. laikoma data, nuo kurios Lietuvos Respublika turi būti pasirengusi priiimti narystės Europos Sąjungoje (toliau vadinama – ES) įsipareigojimus.

Lietuvos Respublika pritaria visam ACQUIS laisvo kapitalo judėjimo srityje.

Lietuvos Respublika bus pasirengusi visiškai įgyvendinti laisvo kapitalo judėjimo ACQUIS reikalavimus nuo įstojimo į Europos Sąjungą dienos.

Šiame derybiniame skyriuje Lietuvos Respublika prašo 7 metų pereinamojo laikotarpio nuo narystės ES datos, per kurį nacionalinės teisės nuostatos, reglamentuojančios žemės ūkio ir miškų ūkio paskirties žemės įsigijimą, bus suderintos su *acquis communautaire* (ES teise).

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [1095](#), 2002-07-10, *Žin.*, 2002, Nr. 72-3043 (2002-07-17), i. k. 1021100NUTA00001095

Nr. [1914](#), 2002-12-06, *Žin.*, 2002, Nr. 117-5268 (2002-12-11), i. k. 1021100NUTA00001914

II. PAGRINDIMAS

Kapitalo judėjimas ir mokėjimai

Europos Komisijos 1999 metų ataskaitoje dėl Lietuvos pažangos siekiant narystės ES pabrėžta, kad Lietuva yra pasiekusi aukštą kapitalo liberalizavimo laipsnį.

Lietuvos Respublika nuo 1994 m. gegužės 3 d. vykdo Tarptautinio valiutos fondo steigimo sutarties VIII straipsnio reikalavimus liberalizuoti einamuosius mokėjimus ir nenaudoti diskriminacinių susitarimų dėl valiutos. Lietuvos Respublika užtikrina laisvus einamosios sąskaitos, įskaitant kapitalo sąskaitą, mokėjimus ir neketina įvesti jokių apribojimų.

Lietuvos Respublikoje nuo 1994 metų veikia valiutų valdybos modelis, užtikrinantis fiksuotą nacionalinės valiutos – lito kursą bazinės valiutos atžvilgiu, visišką į apyvartą išleistų litų padengimą aukso ir užsienio valiutos atsargomis, laisvą litų keitimą į bazinę valiutą ir atvirkščiai. Fiksuotas valiutos kursas bus išlaikytas, 2001 metų II pusmetį Lietuvos Respublika numato JAV dolerį pakeisti kita bazine valiuta – euru (nedevalvavusi lito), taip dar labiau sustiprinant ekonominius ir finansinius ryšius su ES.

Lietuvos Respublikoje nėra apribojimų su komerciniais sandoriais ar paslaugų teikimu susijusiems kreditams, taip pat finansinėms paskoloms ir kreditams.

Rezidentai gali atidaryti sąskaitas užsienio bankuose, o ne rezidentai – be apribojimų sąskaitas Lietuvos Respublikos komerciniuose bankuose.

Pagal Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo (*Žin.*, 1999, Nr. [66-2127](#)) 8 straipsnį užsienio kilmės kapitalo investicijos šiuo metu draudžiamos į valstybės saugumą ir gynybą, išskyrus Lietuvos pasirinktos europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus atitinkančių užsienio subjektų investicijas, jeigu tam pritaria Valstybės gynimo taryba, taip pat į loterijų organizavimą. Draudimas investuoti į valstybės saugumą ir gynybą neprieštarauja ES ACQUIS. Draudimas investuoti užsienio kilmės kapitalą į loterijų organizavimą bus panaikintas iki 2004 m. sausio 1 d., priėmus Lietuvos Respublikos loterijų įstatymą ir Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo pataisą.

Lietuvoje registruotos draudimo įmonės gali investuoti laikydamosi nustatytų rizikų mažinančių reikalavimų. Lietuvos Respublikos draudimo įstatyme (*Žin.*, 1996, Nr. [73-1742](#)) numatyta, kad draudimo įmonės, norinčios investuoti įstatinio kapitalo ir techninių atidėjimų lėšas

užsienio valstybėse, privalo gauti Draudimo priežiūros tarnybos valdybos leidimą. Reikalavimo gauti leidimą bus atsisakyta pakeitus Lietuvos Respublikos draudimo įstatymą. Šią pataisą numatoma priimti 2001 metų I pusmetį.

Šiuo metu Lietuvoje neregistruotos užsienio draudimo įmonės negali tiesiogiai arba per draudimo tarpininkus sudaryti draudimo sutarčių su Lietuvos fiziniaisiais ar juridiniais asmenimis, išskyrus tuos atvejus, kai Lietuvos draudimo įmonės neturi analogiškų ar panašių draudimo rūšių taisyklių arba jų finansinės išgalės neleidžia sudaryti pageidaujimų draudimo sutarčių. Nuostatos, liberalizuojančios Lietuvoje neregistruotų užsienio įmonių veiklą ir susijusias su ES bendros rinkos funkcionavimu, bus numatytos naujuose Lietuvos Respublikos draudimo sutarties įstatyme ir Lietuvos Respublikos draudimo veiklos įstatyme, kurie įsigalios nuo įstojimo į Europos Sąjungą dienos. Šiuos įstatymus numatoma parengti ir priimti iki 2003 metų I ketvirčio.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnis neužtikrina laisvo kapitalo judėjimo, susijusio su žemės įsigijimu. Siekiant panaikinti šį prieštaravimą ES *acquis*, svarstomas Lietuvos Respublikos Konstitucijos pakeitimo projektas. Lietuva nustatys 7 metų pereinamąjį laikotarpį žemės ūkio ir miškų ūkio paskirties žemei įsigyti užsienio valstybių asmenims, išskyrus ES valstybių ūkininkus, kurie ne mažiau kaip 3 metus Lietuvoje nuolat gyveno ir vertėsi žemės ūkio veikla. 3 metų terminas skaičiuojamas nuo vertimosi žemės ūkio veikla pradžios. Tokie ES valstybių ūkininkai pereinamuoju laikotarpiu žemės ūkio ir miškų ūkio paskirties žemę galės įsigyti lygiomis teisėmis su Lietuvos piliečiais.

Lietuvos Respublikos teisės aktai, reglamentuojantys kapitalo judėjimą vertybinių popierių ir kolektyvinio investavimo įmonių srityje, šiuo metu iš esmės atitinka ES reikalavimus laisvam kapitalo judėjimui. Neribojamos ne rezidentų portfelinės investicijos Lietuvos kapitalo rinkoje. Rezidentai gali investuoti į užsienio valstybių vertybinius popierius be jokių apribojimų.

Specialios taisyklės taikomos tik rezidentams – instituciniams investuotojams. Investicinėms bendrovėms vienodais pagrindais leidžiama investuoti tiek Lietuvos Respublikos, tiek Europos ekonominės erdvės reguliuojamose rinkose. Investavimas į trečiųjų valstybių vertybinius popierius ribojamas investicijų saugumo sumetimais. Vertybinių popierių komisija nustato sąrašą trečiųjų valstybių rinkų, į kurias investuoti leidžiama. Tokie apribojimai atitinka ES *ACQUIS*. Pensijų fondams taikomas toks pat režimas kaip investicinėms bendrovėms. Be jo, šiuo metu dar galioja 30 procentų investavimo į užsienio valstybių vertybinius popierius apribojimas. Finansų maklerio įmonių kapitalo skaičiavimo taisyklės kai kuriais atvejais numato, kad investicijos į ES vertinamos ne taip palankiai kaip į Lietuvos Respublikos rinką. Šie neatitikimai ES teisės reikalavimų bus pašalinti atitinkamai pakeitus įstatymų lydimuosius aktus, reglamentuojančius pensijų fondų investavimo taisykles ir finansų maklerio įmonių kapitalo pakankamumo skaičiavimą. Šie klausimai galutinai su ES teise bus suderinti iki 2004 m. sausio 1 dienos.

Mokesčių sistema Lietuvos Respublikoje nediskriminuoja užsienio kapitalo.

Lietuvos Respublikoje galiojantys atskaitomybės, susijusios su kapitalo judėjimu, reikalavimai taikomi tiksliai veiklos registracijos, statistikos, bankų veiklos priežiūros ir užsienio skolos valdymo tikslais. Nacionalinės teisės aktai atitinka EB sutarties 58 straipsnio 1 ir 3 dalių nuostatas.

Skirsnio pakeitimai:

Nr. [234](#), 2001-02-28, *Žin.*, 2001, Nr. 20-657 (2001-03-07), i. k. 1011100NUTA00000234

Nr. [1095](#), 2002-07-10, *Žin.*, 2002, Nr. 72-3043 (2002-07-17), i. k. 1021100NUTA00001095

Nr. [1914](#), 2002-12-06, *Žin.*, 2002, Nr. 117-5268 (2002-12-11), i. k. 1021100NUTA00001914

Pinigų plovimo prevencija

Pagal Tarybos 1991 m. birželio 10 d. direktyvą Nr. 91/308/EEB „Dėl prevencinių priemonių, užkertančių kelią finansinės sistemos panaudojimui pinigų plovimo tikslais“ buvo parengtas ir 1997 m. birželio 19 d. priimtas Lietuvos Respublikos pinigų plovimo prevencijos įstatymas (*Žin.*, 1997, Nr. [64-1502](#); 1998, Nr. [96-2658](#)). Lietuvoje galiojantys teisės aktai pinigų plovimo prevencijos klausimu visiškai atitinka šios srities *ACQUIS*.

Mokėjimai ir atsiskaitymo sistemos

Tarptautiniai kreditiniai pervedimai reguliuojami vadovaujantis bendrais principais ir paslaugų teikėjų taisyklėmis, kurios parengtos remiantis tarptautine praktika. Visas Europos Parlamento ir Tarybos 1997 m. sausio 27 d. direktyvos Nr. 97/5/EB „Dėl tarptautinių kreditinių pervedimų“ nuostatas Lietuvos Respublika į nacionalinę teisę numato perkelti 2003 metų IV ketvirtį, kai bus priimtas Lietuvos Respublikos tarptautinių kreditinių pervedimų įstatymas.

Pagal direktyvos 97/5/EB dėl tarptautinių kreditinių pervedimų 10 straipsnį valstybės ES narės turi užtikrinti, kad būtų pakankamos ir veiksmingos skundų pateikimo ir žalos atlyginimo procedūros, kai sprendžiami ginčai tarp siuntėjo ir jo įstaigos arba gavėjo ir jo įstaigos, taikant, kur reikia, galiojančias procedūras. Vykdant direktyvos 97/5/EB 10 straipsnį, vartotojų gynimo funkcija Lietuvos Respublikos tarptautinių kreditinių pervedimų įstatymo bus pavesta Nacionalinei vartotojų teisių apsaugos tarybai.

Šiuo metu galiojančių Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatos iš esmės atitinka Europos Parlamento ir Tarybos 1998 m. gegužės 19 d. direktyvos Nr. 98/26/EB „Dėl atsiskaitymų baigtinumo mokėjimų ir atsiskaitymų už vertybinius popierius sistemose“ reikalavimus. Galutinai jos bus suderintos su ES teise iki 2004 m. sausio 1 dienos.

III. GEBĖJIMAI ĮGYVENDINTI ACQUIS

Lietuvos Respublikos Vyriausybės politiką laisvo kapitalo judėjimo srityje vykdo: Finansų ministerija, Ūkio ministerija, Žemės ūkio ministerija, Lietuvos bankas, Vertybinių popierių komisija, Valstybinė draudimo priežiūros tarnyba, Mokesčių policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, Užsienio reikalų ministerija, Teisingumo ministerija, Valstybės įmonė Valstybės turto fondas.

LIETUVOS RESPUBLIKOS DERYBINĖ POZICIJA

„TRANSPORTO POLITIKA“ (9 DERYBINIS SKYRIUS)

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

2004 m. sausio 1 d. laikoma data, nuo kurios Lietuvos Respublika turi būti pasirengusi priimti narystės Europos Sąjungoje (toliau vadinama – ES) įsipareigojimus.

Lietuvos Respublika pritaria ACQUIS transporto politikos srityje.

Lietuvos Respublika pasirengusi suderinti savo nacionalinę teisę su transporto politikos ACQUIS reikalavimais.

Lietuvos Respublika šiame derybiniame skyriuje prašo pereinamųjų laikotarpių:

Tarybos direktyvai 98/76/EC įgyvendinti – iki 2007 metų;

Tarybos reglamentui 3821/ 85/EEC įgyvendinti – iki 2006 metų;

Tarybos direktyvai 92/14/EEC įgyvendinti – iki 2005 metų (daug triukšmo keliantiems trečiųjų valstybių orlaiviams, kurie leidžiasi Kauno tarptautiniame oro uoste.

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [234](#), 2001-02-28, Žin., 2001, Nr. 20-657 (2001-03-07), i. k. 1011100NUTA00000234

Nr. [1213](#), 2001-10-15, Žin., 2001, Nr. 89-3127 (2001-10-19), i. k. 1011100NUTA00001213

II. PAGRINDIMAS

Svarbiausieji teisės aktai ir strateginiai dokumentai, reguliuojantys transporto veiklą, priimti iki 1997 metų: 1991 m. spalio 8 d. priimtas Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymas (Žin., 1991, Nr. [30-804](#)), 1994 metais patvirtinta Nacionalinė transporto plėtros programa, 1996 metais priimti atskirų transporto šakų kodeksai ir kiti dokumentai. 2000 metų pradžioje Susisiekimo ministerija parengė Strateginių tikslų planą transporto ir ryšių sektoriuose laikotarpiui iki 2010 metų, kuriame pateiktos svarbiausiosios transporto plėtros kryptys ir jų įgyvendinimo priemonės: Lietuvos transporto infrastruktūrą integruoti į transeuropinį transporto tinklą, derinti teisinę bazę su ES transporto ACQUIS, tobulinti institucinio valdymo struktūras, skatinti tranzitą per Lietuvą. 2000 metų vasarį ES ISPA valdymo komitetas pritarė parengtai Lietuvos nacionalinei ISPA strategijai transporto sektoriuje, kuri yra strateginis pagrindas ISPA mechanizmo finansuotiems transporto infrastruktūros projektams rengti.

Kelių transportas

Didžiuma Lietuvos Respublikos teisės aktų atitinka kelių transporto politikos ACQUIS. Iki Lietuva įstos į ES, nacionalinė teisė bus visiškai suderinta su ES teise (išskyrus sritis, kuriose prašoma pereinamųjų laikotarpių). Svarbiausieji kelių transportą reglamentuojantys teisės aktai yra 1991 m. spalio 8 d. priimtas Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymas (Žin., 1991, Nr. [30-804](#)), 1996 m. lapkričio 19 d. priimtas Lietuvos Respublikos kelių transporto kodeksas (Žin., 1996, Nr. [119-2772](#)), 1995 m. gegužės 11 d. priimtas Lietuvos Respublikos kelių įstatymas (Žin., 1995, Nr. [44-1076](#)), 1995 m. sausio 24 d. priimtas Lietuvos Respublikos kelių fondo įstatymas (Žin., 1995, Nr. [12-259](#); 1997, Nr. [109-2756](#)).

Lietuvos Respublika – svarbiausiųjų Europos valstybių susitarimų ir konvencijų, reglamentuojančių kelių transporto veiklą, dalyvė, tarp jų – Europos sutarties dėl pavojingų krovinių tarptautinio vežimo keliais (ADR), Muitų konvencijos dėl tarptautinio krovinių vežimo pagal TIR knygeles, Europos susitarimo dėl kelių transporto priemonių ekipažų, važinėjančių

tarptautiniais maršrutais, darbo (AETR), Konvencijos dėl tarptautinio krovinių vežimo keliais sutarties (CMR), Tarptautinės konvencijos dėl krovinių kontrolės pasienyje sąlygų harmonizavimo, Vienos konvencijos dėl kelių eismo, susitarimo dėl greitai gendančių maisto produktų tarptautinio gabenimo ir tokiam gabenimui naudojamų specialių transporto priemonių (ATP). Lietuvos Respublika yra pasirašiusi dvišalius ir daugiašalius tarpvalstybinius susitarimus dėl tarptautinio keleivių ir krovinių vežimo keliais su 32 valstybėmis.

Siekiant visiškai suderinti nacionalinę teisę su ACQUIS reikalavimais, numatoma:

patekimo į rinką srityje – iki 2001 metų pasirašyti INTERBUS susitarimą;

socialinių klausimų srityje:

papildyti Kelių transporto veiklos licencijavimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. spalio 23 d. nutarimu Nr. 1170 „Dėl kelių transporto veiklos licencijavimo“ (Žin., 1997, Nr. [97-2464](#)), – nustatyti didesnio vežėjų finansinio pajėgumo reikalavimus pagal Tarybos direktyvą 98/76/EC, pataisančią Tarybos direktyvą 96/26/EC. Numatoma, kad šie papildymai bus priimti 2000 metais ir įsigalios nuo 2003 metų, tačiau tokie reikalavimai iš pradžių būtų taikomi tik tarptautinį vežimą vykdančioms vežėjams. Vidaus vežimui Lietuva prašo pereinamojo laikotarpio iki 2007 metų, kuriuo vidaus vežimą vykdančioms vežėjams galėtų būti taikomi mažesni už numatytus Tarybos direktyvoje 98/76/EC finansinio pajėgumo reikalavimai. Pereinamasis laikotarpis būtų suskirstytas į du etapus. Pirmasis etapas – iki 2004 metų, per kurį finansinis pajėgumas vienam automobiliui sudarytų 3000 eurų, antrasis etapas – nuo 2004 metų iki 2007 metų, per kurį finansinis pajėgumas vienam automobiliui siektų 4000 eurų. Nuo 2007 metų numatoma taikyti visus direktyvos reikalavimus, finansinis pajėgumas bus 9000 eurų pirmam automobiliui ir po 5000 eurų kiekvienam kitam automobiliui;

papildyti Lietuvos Respublikos kelių transporto kodeksą – numatyti vidaus krovinių vežimo už atlyginimą licencijavimą. Numatoma, kad papildymo projektas bus parengtas 2001 metais, o įsigalios 2003 metais;

fiskalinėje srityje – priimti Lietuvos Respublikos kelių fondo įstatymo pakeitimus, kuriais vadovaujantis bus pertvarkyta mokesčių už naudojimąsi keliais sistema – suderinta su ES teisės aktais. Šiuos pakeitimus numatoma priimti iki 2002 metų;

technologijos ir saugos srityje:

priimti Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymą, kuris nustatys valstybės institucijų teises ir pareigas rūpinantis eismo sauga, reikalavimus eismo dalyviams ir transporto priemonėms. Numatoma, kad šis įstatymas bus priimtas iki 2002 metų;

papildyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. vasario 20 d. nutarimą Nr. 248 „Dėl darbo ir poilsio laiko ypatumų kai kuriose ūkio šakose, suminės darbo laiko apskaitos įvedimo ir darbų, kuriuose gali būti taikoma ilgesnė kaip 12 valandų per parą darbo (pamainos) trukmė“ (Žin., 1996, Nr. [18-473](#)) – nustatyti Tarybos reglamento 3821/85/EEC dėl kelių transporte naudojamos registravimo įrangos reikalavimų įgyvendinimo etapus. Šio reglamento nuostatos perkeltos į nacionalinę teisę susisiekimo ministro bei valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministro 2000 m. balandžio 25 d. įsakymu Nr. 126/44 (Žin., 2000, Nr. [36-1018](#)). Tačiau šiuo metu tachografus Lietuvoje privalo turėti tik transporto priemonės, vykdančios tarptautinį vežimą. Minėtiesiems prietaisams sumontuoti visose transporto priemonėse prireiktų apie 37 mln. eurų. Lietuvos vežėjams tai didelės išlaidos, o pavienių transporto priemonių savininkams tachografų įrengimo išlaidos gali viršyti jų transporto priemonių likutinę vertę. Todėl Lietuva prašo pereinamojo laikotarpio transporto priemonėms, vykdančioms vidaus vežimą, iki 2006 metų, kuriuo tachografai bus įrengti transporto priemonėse, pagamintose ir įregistruotose Lietuvoje iki 1987 m. sausio 1 dienos;

priimti 2001 metais susisiekimo ministro įsakymą, patvirtinantį greičio ribotuvų transporto priemonėse įrengimo iki 2004 metų taisykles ir jų taikymo tvarką pagal Tarybos direktyvos 92/6/EEC nuostatas, taip pat atitinkamai patikslinti galiojančius teisės aktus;

papildyti iki 2001 metų Kelių eismo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. lapkričio 29 d. nutarimu Nr. 883 (Žin., 1993, Nr. [66-1250](#)), – patikslinti vaikų vežimo priekinėse lengvųjų automobilių sėdynėse sąlygas ir leisti vairuotojams, turintiems rimtų

medicininių priežasčių, nenaudoti saugos diržų. Priėmus šiuos papildymus, Kelių eismo taisyklės bus suderintos su Tarybos direktyvos 91/671/EEC reikalavimais;

pavojingų krovinių vežimo srityje – priimti Lietuvos Respublikos pavojingų krovinių vežimo įstatymą, kuris reglamentuos pavojingų krovinių vežimą visų rūšių, taip pat ir kelių transportu, ir numatys, kad pavojingi kroviniai vežami Lietuvoje laikantis tarptautinių sutarčių, o kelių transportu – Europos sutarties dėl pavojingų krovinių tarptautinio vežimo keliais (ADR). Įstatymas užpildys pavojingų krovinių vežimo teisinės spragas ir įgalins laikytis visų Europoje galiojančių reikalavimų. Numatoma, kad įstatymas bus priimtas iki 2002 metų ir įsigalios 2002 metais.

Visas kelių transporto ACQUIS, išskyrus tuos ES teisės aktus, kuriems įgyvendinti reikia pereinamojo laikotarpio, bus perimtas ir įgyvendintas iki 2004 metų.

Skirsnio pakeitimai:

Nr. [1213](#), 2001-10-15, Žin., 2001, Nr. 89-3127 (2001-10-19), i. k. 1011100NUTA00001213

Geležinkeliai

Svarbiausieji geležinkelių transportą reguliuojančių direktyvų (91/440/EEC, 95/18/EC, 95/19/EC) reikalavimai – atskirti infrastruktūros valdymą nuo eksploatacinės veiklos valdymo, atskirti visų rūšių veiklos apskaitas, sumažinti valstybės įtaką geležinkelių transporto komercinei ūkinei veiklai, suteikti galimybę naudotis geležinkelių infrastruktūra visiems vežėjams, sukurti orientuotą į rinką tarifų politiką, nustatyti ekonomiškai pagrįstus infrastruktūros apmokestinimo ir plėtros finansavimo principus, sertifikuoti riedmenis ir infrastruktūrą siekiant užtikrinti eismo saugą.

Svarbiausias teisės aktas, reglamentuojantis geležinkelių transporto veiklą Lietuvos Respublikoje, yra 1996 m. birželio 4 d. priimtas Lietuvos Respublikos geležinkelio transporto kodeksas (Žin., 1996, Nr. [59-1402](#)), parengtas pagal Tarybos direktyvos 91/440/EEC reikalavimus. Šiame kodekse numatytos teisinės priemonės, susijusios su atskira įvairių rūšių veiklos apskaita, laisvu naudojimu infrastruktūra. Numatoma 2001 metais priimti specialios paskirties akcinės bendrovės „Lietuvos geležinkeliai“ reorganizavimo įstatymą, taip pat Lietuvos Respublikos geležinkelio transporto kodekso pakeitimo ir papildymo įstatymą, įtraukiant infrastruktūros priežiūros ir plėtros finansavimo, geležinkelių veiklos savarankiškumo klausimus.

Pagal Tarybos direktyvą 95/18/EC parengtos Geležinkelio transporto ūkinės veiklos licencijavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. kovo 29 d. nutarimu Nr. 406 „Dėl Geležinkelio transporto ūkinės veiklos licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 1996 Nr. 31-777), ir Geležinkelių transporto ūkinės veiklos licencijavimo tvarka, patvirtinta susisiekimo ministro 1998 sausio 20 d. įsakymu Nr. 20 (Žin., 1998, Nr. [10-260](#)), reglamentuoja licencijų verstis geležinkelio transporto ūkine veikla išdavimo tvarką. Atsižvelgiant į siūlymus dėl direktyvos 95/18/EC pakeitimų, 2001 metais bus priimtos naujos Komercinės-ūkinės geležinkelių transporto veiklos licencijavimo taisyklės.

Remiantis Tarybos direktyva 95/19/EC, parengta rinkliavų už naudojimąsi geležinkelių infrastruktūra skaičiavimo metodika ir laikinųjų rinkliavų dydžio projektas. Susisiekimo ministro 1999 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. 287 (Žin., 1999, Nr. [67-2165](#)) patvirtinti Laikinieji reikalavimai vežėjams, pageidaujantiems naudotis Lietuvos geležinkelių infrastruktūra. Įmonių, pageidaujančių vežti krovinius ir keleivius geležinkeliais, santykiai su infrastruktūros valdytoju bus grindžiami atitinkamomis sutartimis. Iki 2002 metų pabaigos bus parengtas ir 2003 metais priimtas Lietuvos Respublikos geležinkelių eismo saugumo įstatymas, kuriame bus reglamentuotas geležinkelių eismo saugos sertifikavimas.

Lietuva yra prisijungusi prie Tarptautinio vežimo geležinkeliais sutarties (COTIF), Transeuropinio geležinkelio (TER) organizacijos. Lietuvos geležinkeliai yra Tarptautinės geležinkelių sąjungos (UIC) narys. Pradėtos susitarimo dėl pagrindinių tarptautinių geležinkelio linijų (AGC) ratifikavimo procedūros.

Lietuvos Respublika numato iki 2010 metų įgyvendinti Tarybos direktyvoje 96/49/EC numatytus vagonų, vežančių pavojingus krovinius pagal RID, techninius reikalavimus. Šių

reikalavimų įgyvendinimas susijęs su didelėmis investicijomis į vagonų parko atnaujinimą, remonto technologijos įdiegimą ir norminės techninės dokumentacijos pritaikymą.

Skirsnio pakeitimai:

Nr. [234](#), 2001-02-28, *Žin.*, 2001, Nr. 20-657 (2001-03-07), i. k. 1011100NUTA00000234

Vidaus vandenų transportas

Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto teisę sudaro apie 30 teisės aktų. Svarbiausieji – 1996 m. rugsėjo 24 d. priimtas Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodeksas (*Žin.*, 1996, Nr. [105-2393](#)), Keleivių ir krovinių vežimo laivais Lietuvos Respublikos vidaus ir tarptautiniais maršrutais licencijavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. lapkričio 5 d. nutarimu Nr. 1302 „Dėl Keleivių ir krovinių vežimo laivais Lietuvos Respublikoje ir tarptautiniais maršrutais licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ (*Žin.*, 1998, Nr. [98-2723](#)), Laivų, plaukiojančių Lietuvos Respublikos vidaus vandenyse, registravimo taisyklės, patvirtintos susisiekimo ministro 1994 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. 144 (*Žin.*, 1994, Nr. [33-616](#)).

Iki 2001 metų Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto specialistų diplomų, kvalifikacinių liudijimų išdavimo ir profesinių žinių tikrinimo taisyklės, patvirtintos Susisiekimo ministerijos 1993 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 498, bus papildytos reikalavimais profesinę kompetenciją patvirtinančių dokumentų išdavimui ir minimaliais reikalavimais, kuriuos turi atitikti asmuo, siekiantis gauti laivo kapitono pažymėjimą. Priėmus šiuos papildymus, minėtosios taisyklės bus suderintos su Tarybos direktyva 96/50/EC.

Iki 2002 metų Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto specialistų diplomų, kvalifikacinių liudijimų išdavimo ir profesinių žinių tikrinimo taisyklės ir Tarybos Lietuvos Respublikos vidaus vandenų laivuose statutas, patvirtintas susisiekimo ministro 1998 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. 12 (*Žin.*, 1998, Nr. [12-283](#)), bus papildyti tarpusavio profesinę kompetenciją patvirtinančių dokumentų, laivų kapitono diplomų bei vidaus vandenų laivų tinkamumo plaukiooti pažymėjimų pripažinimo sąlygomis. Priėmus šiuos papildymus, minėtieji teisės aktai bus suderinti su Tarybos direktyva 91/672/EEC.

Tarybos reglamentai 2919/85/EEC, 3921/91/EEC ir 1356/96/EC bus įgyvendinti nuo Lietuvos Respublikos įstojimo į Europos Sąjungą dienos.

Tarybos reglamentas 1101/89/EEC ir Komisijos reglamentas 1102/89/EEC bus įgyvendinti, kai Lietuvos Respublikos vidaus vandenų tonažas bus didesnis kaip 100000 tonų (šiuo metu Lietuvos Respublikos vidaus vandenų laivyno tonažas apie 13000 tonų).

Vidaus vandenų transporto veiklą reglamentuojančius teisės aktus visiškai įgyvendinti numatoma iki 2002 metų pabaigos.

Jūrų transportas ir saugi laivyba

Lietuva yra prisijungusi prie SOLAS 74/78, MARPOL 73/78, LL 66, COLREG 72, CSC 72, STCW 78, TONNAGE 69, SALVAGE 89, CLC 92, FUND 92 konvencijų, o nuo 1996 metų yra Tarptautinės jūrų organizacijos narė. Atsižvelgiant į tai, pagrindinės saugią laivybą reglamentuojančios tarptautinės teisės nuostatos perkeltos į Lietuvos teisės aktus.

Lietuvos Respublikoje jūrų transporto veiklą reglamentuoja daugiau kaip 30 teisės aktų. Svarbiausieji – 1991 m. spalio 8 d. priimtas Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymas, 1996 m. rugsėjo 12 d. priimtas Lietuvos Respublikos prekybinės laivybos įstatymas (*Žin.*, 1996, Nr. [101-2300](#)), 1996 m. gegužės 16 d. priimtas Lietuvos Respublikos Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymas (*Žin.*, 1996, Nr. [53-1245](#)). Minėtieji teisės aktai iš esmės neprieštarauja ES jūrų transporto teisei.

2001 metais numatoma priimti Lietuvos Respublikos transporto veiklos įstatymą, taip pat Lietuvos laivybos sektoriaus plėtros strategiją, kurios paskirtis – nustatyti pagrindinius ilgalaikius Lietuvos transporto politikos tikslus laivybos sektoriaus plėtros srityje ir jų įgyvendinimo būdus.

Nuo 2001 m. sausio 1 d. įsigalios naujos redakcijos Lietuvos Respublikos Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymas. Pagrindinis minėtojo įstatymo tikslas – sudaryti palankias sąlygas

uoste veikiantiems ūkio subjektams teikti uosto paslaugas, užtikrinti laisvą prekių judėjimą ir skatinti Lietuvos Respublikos dalyvavimą tarptautinėje prekyboje.

Siekiant visiškai suderinti nacionalinius teisės aktus su jūrų transporto ACQUIS, numatoma:

laisvės teikti jūrų transporto paslaugas srityje – iki 2004 metų pataisyti Lietuvos Respublikos prekybinės laivybos įstatymą, kuris dabar nustato, kad kabotažo paslaugas gali teikti tik laivai, plaukiojantys su Lietuvos valstybės vėliava;

laisvo darbo jėgos judėjimo srityje – 2001 metais priėmus Lietuvos laivybos sektoriaus plėtros strategiją, parengti ir iki 2004 metų priimti jai įgyvendinti reikalingus teisės aktus, kuriuose būtų atsisakyta nuostatos dėl privalomos jūrininkų Lietuvos Respublikos piliečių dalies laivo įguloje;

valstybės paramos jūrų transportui srityje – 2001 metais priimti Lietuvos laivybos sektoriaus plėtros strategiją, kuri bus rengiama pagal Europos Bendrijos 1997 metų valstybės paramos jūrų transportui gaires;

saugios laivybos srityje:

iki 2001 metų priimti Lietuvos Respublikos saugios laivybos įstatymą, kuris kodifikuotų jau priimtus teisės aktus saugios jūrų laivybos klausimais ir atsižvelgiant į Tarptautinės jūrų organizacijos ir Europos Sąjungos teisės aktus nustatytą naujus reikalavimus, būtinus saugiai laivybai užtikrinti;

iki 2001 metų priimti naujas Jūrų laivų registravimo taisykles, kurios atitiktų Tarybos reglamento 613/91/EEC nuostatas;

iki 2001 metų patvirtinti Uosto valstybės laivų kontrolės vykdymo tvarką, kuri atitiktų Tarybos direktyvos 95/21/EC reikalavimus;

iki 2002 metų patvirtinti Jūrų laivų įrengimų atitikimo tarptautinius reikalavimus įvertinimo taisykles, kurios būtų suderintos su Tarybos direktyva 96/98/EC;

iki 2003 metų patvirtinti Ro-ro keltų ir greitaeigių keleivinių laivų saugos taisykles ir standartus. Šios taisyklės bus suderintos su Tarybos direktyva 98/18/EC;

atsižvelgiant į ES rekomendacijas, iki 2003 metų prisijungti prie šių Tarptautinės jūrų organizacijos konvencijų:

1979 metų tarptautinės jūrų paieškos ir gelbėjimo konvencijos (SAR 79);

1996 metų tarptautinės konvencijos dėl atsakomybės ir atlyginimo už žalą, padarytą ryšium su pavojingų ir kenksmingų medžiagų vežimu jūra (HNS 96);

iki 2004 metų nustatyti suderintą saugos režimą žvejybos laivams, ilgesniems kaip 24 metrų. Šis dokumentas bus suderintas su Tarybos direktyva 97/70/EC;

iki 2004 metų sukurti atitinkamą infrastruktūrą ir visiškai įgyvendinti Tarybos direktyvą 93/75/EEC dėl minimalių reikalavimų pavojingas arba aplinką teršiančias prekes gabenantiems laivams, įplaukiantiems į Bendrijos uostus arba iš jų išplaukiantiems, ir Tarybos direktyvą 95/21/EC dėl uosto valstybės kontrolės (pataisyta Komisijos direktyva 99/97/EC).

Civilinė aviacija

Lietuvos Respublikos civilinės aviacijos teisiniai pagrindai įtvirtinti 1996 m. balandžio 30 d. priimtame Lietuvos Respublikos oro erdvės naudojimo įstatyme (Žin., 1996, Nr. [48-1138](#)) ir 1996 m. gegužės 2 d. priimtame Lietuvos Respublikos civilinės aviacijos įstatyme (Žin., 1996, Nr. [48-1140](#)). Lietuvos civilinės aviacijos teisę, susijusią su ES civilinės aviacijos teisės aktais, iš viso sudaro apie 30 teisės aktų (įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir susisiekimo ministro įsakymų).

Siekiant tobulinti civilinės aviacijos teisinį reglamentavimą, parengtas naujo Lietuvos Respublikos civilinės aviacijos įstatymo projektas, įstatymą numatoma priimti 2000 metais.

Lietuvos Respublika 1991 m. lapkričio 30 d. prisijungė prie Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos (ICAO) ir tapo ICAO nare, o 1992 metais prisijungė prie Europos civilinės aviacijos konferencijos (ECAC) ir tapo ECAC nare.

Civilinės aviacijos ACQUIS įgyvendinimas glaudžiai susijęs su numatoma pasirašyti daugiašale sutartimi dėl Europos bendros oro erdvės sukūrimo. Viena iš šios sutarties priedų numatyti konkretūs ACQUIS įgyvendinimo terminai. Siekiant visiškai įgyvendinti ACQUIS reikalavimus civilinės aviacijos srityje, numatoma:

įgyvendinti iki 2004 metų Tarybos reglamentą 2407/92/EEC dėl vežėjų oru licencijavimo. Šis terminas yra susijęs ir su visišku Tarybos reglamente 3922/91/EEC dėl civilinės aviacijos techninių reikalavimų ir administracinių procedūrų suvienodinimo numatytų saugos reikalavimų įgyvendinimu;

pagal Tarybos reglamentą 2408/92/EEC dėl Bendrijos vidaus maršrutų prieinamumo Bendrijos vežėjams oru iki 2004 metų pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. sausio 22 d. nutarimu Nr. 38 „Dėl Lietuvos Respublikos oro erdvės naudojimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintas Lietuvos Respublikos oro erdvės naudojimo taisyklės (Žin., 1997, Nr. [8-148](#));

įgyvendinti iki 2000 metų pabaigos Tarybos direktyvą 93/65/EEC dėl suderintųjų techninių specifikacijų rengimo ir naudojimo oro eismo vadybos įrangai ir sistemoms pirkti ir ją papildančią Komisijos direktyvą 97/15/EC – teisiškai įtvirtinti oro eismo vadybos įrangos pirkimo procedūras;

įgyvendinti dviem etapais Tarybos reglamentą 3922/91/EEC dėl civilinės aviacijos techninių reikalavimų ir administracinių procedūrų suvienodinimo: I etapas – iki 2000 metų pabaigos, II etapas – iki 2003 m. gruodžio 31 dienos. Pirmajame etape numatoma įgyvendinti reglamente nurodytas Jungtinės aviacijos valdžios taisykles JAR-145 ir JAR-FCL, patvirtinus Civilinių orlaivių registravimo, registracijos liudijimų ir tinkamumo skraidyti pažymėjimų išdavimo nuostatas. Antrajame etape numatoma patvirtinti visas likusias taisykles – priimti susisiekimo ministro įsakymus, nustatančius reikalavimus labai lengviems, dideliems lėktuvams, varikliams, oro sraigtams, pagalbinėms jėgainėms ir kitkam.

Tarybos direktyvai 92/14/EEC dėl orlaivių skrydžių apribojimo pagal Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 16 priedo 1 tomo 2 dalies 2 skyriaus reikalavimus įgyvendinti Lietuva prašo pereinamojo laikotarpio iki 2005 metų. Prašomas pereinamasis laikotarpis būtų taikomas daug triukšmo keliantiems trečiųjų (ne ES) valstybių orlaiviams, kurie leidžiasi Kauno tarptautiniame oro uoste.

Skirsnio pakeitimai:

Nr. [1213](#), 2001-10-15, Žin., 2001, Nr. 89-3127 (2001-10-19), i. k. 1011100NUTA00001213

Kombinuotasis transportas

Teisinės bazės, reglamentuojančios kombinuotojo transporto veiklą, Lietuvoje nėra. Pagrindiniai kombinuotojo transporto veiklos principai bus išdėstyti Lietuvos Respublikos transporto veiklos įstatyme, kurį numatoma priimti 2001 metais. Jame bus numatyta tam tikrų lengvatų, padėsiančių užtikrinti kombinuotojo transporto konkurencingumą. Šis įstatymas iš esmės atitiks pagrindinius Tarybos direktyvos 92/106/EEC reikalavimus, jo nuostatų įgyvendinimą ketinama sureguliuoti atitinkamais teisės aktais.

Horizontalūs transporto klausimai

Visuomenės aptarnavimo įsipareigojimų taikymas geležinkelio ir kelių transporte yra iš esmės suderintas su Tarybos reglamento 1191/69/EEC nuostatomis. Siekiant įgyvendinti visas minėtojo reglamento nuostatas, iki 2001 metų bus atitinkamai papildytas Lietuvos Respublikos kelių transporto kodeksas, o 2001 metais – priimtas Lietuvos Respublikos transporto veiklos įstatymas.

Valstybės pagalbos kontrolės vykdymą Lietuvoje reglamentuoja 2000 m. gegužės 18 d. priimtas Lietuvos Respublikos valstybės pagalbos ūkio subjektams kontrolės įstatymas (Žin., 2000, Nr. [45-1292](#)).

Šiuo metu specialiuosiuose transporto teisės aktuose nėra nuostatų apie valstybės pagalbos, iškreipiančios konkurenciją, teikimą. Svarbiausieji valstybės pagalbos teikimo transporto sektoriuje principai bus pateikti Lietuvos Respublikos transporto veiklos įstatyme.

TEN transporto tinklai

Vadovaujantis ES teisės aktais, 2001 metais bus priimti Lietuvos Respublikos specialios paskirties akcinės bendrovės „Lietuvos geležinkeliai“ reorganizavimo įstatymas ir Lietuvos Respublikos geležinkelio transporto kodekso papildymų ir pakeitimų įstatymai. 2001 metais numatoma priimti Lietuvos Respublikos transporto veiklos įstatymą, o 2002 metais bus parengtas Lietuvos Respublikos geležinkelių eismo saugumo įstatymas.

2001 metais pagal daugiasektorinės PHARE programos Specialiąją pasirengimo programą bus parengtas Prisijungimo struktūrinės politikos finansinio instrumento (ISPA) projektų įgyvendinimo geležinkelio, kelių ir uostų sektoriuose vadovas (instrukcija), siekiant geriau rengti ir įgyvendinti ISPA finansuojamus projektus. Bus visiškai įgyvendintas Tarybos reglamentas 1267/1999/EC. Nenumatoma iki 2015 metų tiesti ar rekonstruoti didelio greičio geležinkelio linijų. Rytų–Vakarų geležinkelio vėžė bus 1524 mm pločio, įprastinio greičio standartų. Pietų–Šiaurės kryptimi gali būti plėtojamas Europos standartų geležinkelio tinklas. Iki 2004 m. sausio 1 d. bus parengti nacionaliniai geležinkelio tinklo plėtrą reglamentuojantys standartai, atitinkantys Tarybos direktyvą 96/48/EC.

III. GEBĖJIMAI ĮGYVENDINTI ACQUIS

Pagrindinės institucijos, formuojančios ir įgyvendinančios Lietuvos Respublikos Vyriausybės politiką transporto srityje, yra Susisiekimo ministerija, Valstybinė kelių transporto inspekcija, Civilinės aviacijos direkcija, Lietuvos automobilių kelių direkcija, Valstybinė geležinkelių inspekcija, Valstybinė vidaus vandenų laivybos inspekcija, Vidaus vandens kelių direkcija, Transporto investicijų direkcija.

Prie transporto politikos formavimo ir įgyvendinimo taip pat prisideda Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Ūkio ministerija, Aplinkos ministerija, Statistikos departamentas.

Plėtos perspektyvos

Kelių transporto sektorius. Motorinio transporto tipo pripažinimo sistemai įdiegti ir ją vykdyti (pagal direktyvas 70/156/EEC ir 92/61/EEC) ir kontrolei keliuose vykdyti (pagal Tarybos direktyvas 88/599/EEC ir 95/50/EC) 2001-2002 metais bus sustiprintos Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos struktūros.

Geležinkelių sektorius. Vienodoms patekimo į rinką ir naudojimosi geležinkelių infrastruktūra sąlygoms ir sąžiningai konkurencijai užtikrinti 2001 metais bus įkurta Geležinkelių sektoriaus rinkos reguliavimo komisija arba šios funkcijos bus pavestos vykdyti Geležinkelių transporto departamentui. Reorganizuojant specialios paskirties akcinę bendrovę „Lietuvos geležinkeliai“, 2001 metais numatoma įsteigti Geležinkelių direkciją, kuri būtų atsakinga už geležinkelių infrastruktūros valdymą ir plėtrą.

Vandens transportas. Lietuvos Respublikos ir tarptautinės teisės aktų, reglamentuojančių saugią laivybą, reikalavimų įgyvendinimui organizuoti ir jų vykdymo valstybinei priežiūrai užtikrinti 2001 metais numatoma įsteigti Lietuvos saugios laivybos administraciją, kuriai bus perduota dalis šiuo metu Klaipėdos valstybinio jūrų uosto kapitonui priskirtų funkcijų. Daugiausia dėmesio bus skiriama laivų, plaukiojančių su Lietuvos valstybės vėliava, priežiūrai ir jų atitikimo tarptautinių ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatas saugios laivybos srityje kontrolei, avarinių atvejų ir avarijų tyrimams, saugios laivybos užtikrinimui Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje, paieškos ir gelbėjimo darbų bei kovos su naftos išsiliejimais organizavimui ir koordinavimui, laivų, įplaukiančių į Klaipėdos valstybinį jūrų uostą ar Būtingės naftos terminalą, uosto valstybės kontrolei. Šiuo tikslu stiprinama techninė bazė, rengiami specialistai, vykdantys šias funkcijas.

Civilinė aviacija. Siekiant gerinti civilinės aviacijos valdymą, numatoma įsteigti Civilinės aviacijos administraciją prie Susisiekimo ministerijos, kuri turėtų perimti kai kurias Susisiekimo ministerijos civilinės aviacijos departamento ir Civilinės aviacijos direkcijos valstybinio valdymo funkcijas.

LIETUVOS RESPUBLIKOS DERYBINĖ POZICIJA

„SOCIALINĖ POLITIKA IR UŽIMTUMAS“ (13 DERYBINIS SKYRIUS)

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

2004 m. sausio 1 d. laikoma data, nuo kurios Lietuvos Respublika turi būti pasirengusi priiimti narystės Europos Sąjungoje (toliau vadinama – ES) įsipareigojimus.

Lietuvos Respublika pritaria visam ACQUIS socialinės politikos ir užimtumo srityje.

Lietuvos Respublika bus pasirengusi visiškai įgyvendinti socialinės politikos ir užimtumo ACQUIS reikalavimus nuo įstojimo į Europos Sąjungą dienos.

Lietuvos Respublika neprašo pereinamųjų laikotarpių ar išimčių šiame derybiniame skyriuje.

II. PAGRINDIMAS

1. Darbo teisė

Darbo teisės ACQUIS sudaro 15 Tarybos direktyvų: 98/59/EB, 77/187/EEB, 98/50/EB, 80/987/EEB, 91/533/EEB, 94/45/EB, 96/71/EB, 97/74/EB, 97/81/EB, 91/383/EEB, 93/104/EB, 94/33/EB, 98/23/EB, 1999/63/EB, 1999/70/EB.

Darbo teisės pagrindai Lietuvoje įtvirtinti 1991 m. lapkričio 28 d. priimtame Lietuvos Respublikos darbo sutarties įstatyme (Žin., 1991, Nr. [36-973](#)), 1991 m. sausio 9 d. priimtame Lietuvos Respublikos darbo apmokėjimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. [4-104](#)), 1991 m. gruodžio 17 d. priimtame Lietuvos Respublikos atostogų įstatyme (Žin., 1992, Nr. [2-18](#)), 1991 m. balandžio 4 d. priimtame Lietuvos Respublikos kolektyvinių susitarimų ir sutarčių įstatyme (Žin., 1991, Nr. [12-312](#)), 1993 m. spalio 7 d. priimtame Lietuvos Respublikos žmonių saugos darbe įstatyme (Žin., 1993, Nr. [55-1064](#)), 1990 m. gruodžio 13 d. priimtame Lietuvos Respublikos bedarbių rėmimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. [2-25](#)), kituose įstatymuose, jų lydimuosiuose aktuose ir vėlesniuose šių teisės aktų pakeitimuose ir papildymuose.

Šie teisės aktai bus priimti ir įsigalios 2000–2001 metais: Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, Lietuvos Respublikos saugos ir sveikatos darbe įstatymas, Lietuvos Respublikos garantinio fondo įstatymas, Lietuvos Respublikos kolektyvinių sutarčių ir susitarimų įstatymo pakeitimo įstatymas, socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtinta Grupinio darbuotojų atleidimo ir jo prevencijos tvarka. Taip pat numatoma priimti ir įgyvendinti kitus įstatymus ir jų lydimuosius aktus, kurie detalizuos minėtųjų įstatymų nuostatas.

Priėmus šiuos teisės aktus, Lietuva bus suderinusi įstatyminę bazę su visų ES teisės aktų reikalavimais darbo teisės srityje.

2. Socialinis dialogas

Socialinio dialogo ACQUIS sudaro 2 ES sprendimai: 98/500/EB ir 99/207/EB.

Socialinis dialogas Lietuvoje vyko nuosekliai tobulinant įstatyminę bazę ir kuriant atitinkamas struktūras: 1991 m. lapkričio 21 d. priimtas Lietuvos Respublikos profesinių sąjungų įstatymas (Žin., 1991, Nr. [34-933](#)), 1991 m. balandžio 4 d. – Lietuvos Respublikos kolektyvinių susitarimų ir sutarčių įstatymas, 1992 m. kovo 17 d. – Lietuvos Respublikos kolektyvinių ginčų reguliavimo įstatymas (Žin., 1992, Nr. [12-307](#)). 1994 metais įkurta Lietuvos Respublikos saugos darbe komisija, 1995 metais įkurta

Lietuvos Respublikos trišalė taryba ir patvirtinti jos veiklos nuostatai, o 1998 metais įsteigtas Lietuvos Respublikos trišalės tarybos sekretoriatas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, 1996 metais – Užimtumo taryba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

Trišaliu principu įkurtos ir veikia Valstybinio socialinio draudimo taryba, Fondo bankrutuojančių ir bankrutavusių įmonių darbuotojų reikalavimams, susijusiems su darbo santykiais, tenkinti taryba, Privalomojo sveikatos draudimo taryba, Trišalių konsultacijų tarptautinėms darbo normoms įgyvendinti komisija, trišalės komisijos prie darbo biržų, Ekspertų taryba prie Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos.

Socialinio dialogo principai bus įtvirtinti numatytuose priimti 2000 metais Lietuvos Respublikos darbo kodekse ir Lietuvos Respublikos kolektyvinių susitarimų ir sutarčių įstatymo pakeitimo įstatyme.

Dvišaliam socialiniam dialogui plėtoti organizuojami seminarai ir mokymas.

Lietuvos Respublika bus pasirengusi sprendimų socialinio dialogo srityje nuostatas taikyti nuo įstojimo į Europos Sąjungą dienos.

3. Vyrų ir moterų lygios galimybės

Vyrų ir moterų lygių galimybių srityje ACQUIS sudaro 9 direktyvos: 75/117/EEB, 76/207/EEB, 79/7/EEB, 86/613/EEB, 86/378/EEB, 92/85/EEB, 96/34/EB, 97/80/EB, 79/9/EEB, 98/52/EB ir 2 Sprendimai 82/43/EEB, 95/593/EB.

Lietuvos Respublikos įstatymai iš esmės užtikrina lygias moterų ir vyrų teises. 1998 m. gruodžio 1 d. priimtas Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymas (Žin., 1998, Nr. [112-3100](#)), įsigaliojo 1999 m. kovo 1 dieną. Lygių galimybių principas įtvirtintas ir kituose įstatymuose: Lietuvos Respublikos darbo sutarties įstatyme, Lietuvos Respublikos atostogų įstatyme, Lietuvos Respublikos žmonių saugos darbe įstatyme, Lietuvos Respublikos darbo apmokėjimo įstatyme, Lietuvos Respublikos bedarbių rėmimo įstatyme, 1997 m. spalio 14 d. priimtame Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme (Žin., 1997, Nr. [98-2478](#)), 1994 m. lapkričio 3 d. priimtame Lietuvos Respublikos valstybinių pašalpų šeimoms, auginančioms vaikus, įstatyme (Žin., 1994, Nr. [89-1706](#)), 1990 m. spalio 23 d. priimtame Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio aprūpinimo sistemos pagrindų įstatyme (Žin., 1990, Nr. [32-761](#)), 1991 m. gegužės 21 d. priimtame Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. [17-447](#)), 1994 m. liepos 18 d. priimtame Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatyme (Žin., 1994, Nr. [59-1153](#)), kituose įstatymuose.

Visi Lietuvos Respublikos teisės aktai moterų ir vyrų lygių galimybių klausimais bus suderinti su ES teisės aktų reikalavimais iki 2002 metų. Lietuva yra pasirengusi lygių galimybių direktyvas ir sprendimus taikyti nuo įstojimo į ES dienos.

4. Kova su rasizmu

Kovos su rasizmu srityje ACQUIS sudaro vienas Tarybos reglamentas (1035/97).

Lietuvos Respublika yra prisijungusi prie Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (Žin., 1995, Nr. [40-987](#)), prisijungimui pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. gegužės 3 d. nutarimu Nr. 296, 1998 m. lapkričio 10 d. priimtu įstatymu Nr. VIII-920 (Žin., 1998, Nr. [108-2954](#)) ratifikavo Tarptautinę konvenciją dėl visų formų rasinės diskriminacijos panaikinimo ir yra pasirengusi aktyviai dalyvauti Europos rasizmo ir ksenofobijos stebėjimo centro veikloje bei Europos Sąjungos veikloje prieš rasizmą ir ksenofobiją.

Žmonių diskriminavimą dėl lyties, rasės, kalbos, odos spalvos, religijos, politinių ir kitokių įsitikinimų draudžia Lietuvos Respublikos piliečių priimtos 1992 m. spalio 25 d. referendume Lietuvos Respublikos Konstitucijos (Žin., 1992, Nr. [31-953](#)) 29 straipsnis, kiti Lietuvos Respublikos įstatymai. 1961 m. birželio 26 d. priimtas Baudžiamasis kodeksas numato atsakomybę už pirmenybių piliečiams suteikimą, atsižvelgiant į jų tautinį ar rasinį priklausomumą, taip pat tyčinius veiksmus, kuriais

siekiama sukelti nacionalinę ar rasinę nesantaiką arba vaidus ir viešą kurstymą fiziškai susidoroti su kitataučiais.

Lietuvos Respublika bus pasirengusi taikyti ES teisės aktų nuostatas nuo įstojimo į ES dienos.

5. Užimtumas

Užimtumo srityje ACQUIS sudaro 4 sprendimai: 1006/92/ESCS, 97/16/EB, 98/171/EB, 75/782/EBSC.

Užimtumo didinimas yra prioritetinis Lietuvos Respublikos Vyriausybės socialinis ekonominis tikslas. Lietuvos Respublikos teisinėje bazėje nėra esminių kliūčių prisijungti prie Europos Tarybos 1997 metų Amsterdamo susitarime numatyto bendro Europos užimtumo strategijos koordinavimo proceso ir įgyvendinti priemones, numatytas ES Tarybos rezoliucijose dėl užimtumo krypčių atskiriems metams.

Pagrindiniai Lietuvos Respublikos teisės aktai užimtumo srityje yra: Lietuvos Respublikos bedarbių rėmimo įstatymas, Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymas, Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymas, Lietuvos Respublikos darbo sutarties įstatymas, 1991 m. lapkričio 28 d. priimtas Lietuvos Respublikos invalidų socialinės integracijos įstatymas (Žin., 1991, Nr. [36-969](#); 1998, Nr. [98-2706](#)), 1990 m. rugsėjo 27 d. priimtas Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų garantijų įstatymas (Žin., 1990, Nr. [30-711](#)).

Šie įstatymai keičiami ir pildomi atsižvelgiant į nuolat kintančius rinkos ekonomikos ir darbo rinkos poreikius, tarptautinę (pirmiausia – ES valstybių) patirtį.

Užimtumo ir darbo rinkos politikos artimųjų metų tikslų įgyvendinimas bus numatytas rengiamose kasmetinėse darbo rinkos institucijų veiklos užduotyse, Ilgalaikėje valstybinėje naujų darbo vietų kūrimo skatinimo programoje ir Nacionaliniame užimtumo veiksmų 2000–2002 metų plane, kuris rengiamas vadovaujantis Europos Tarybos rezoliucijomis dėl užimtumo krypčių 1998, 1999 bei 2000 metams ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999–2000 metų veiklos programos nuostatomis užimtumo ir darbo rinkos politikos srityje.

Užimtumo srityje Lietuvos Respublika bus pasirengusi sprendimų nuostatas taikyti nuo įstojimo į ES dienos.

6. Europos socialinis fondas

ACQUIS sudaro 4 reglamentai: 2396/71, 2893/77, 1260/1999, 1784/1999.

Lietuvos Respublika įgyvendins atitinkamas priemones, reikalingas pasirengti dalyvauti ES struktūrinių fondų veikloje: artimiausiu metu reorganizuos darbo rinkos valdymo institucijas taip, kad jos galėtų vykdyti naujus užimtumo politikos tikslus ir uždavinius, daugiausia dėmesio skurtų regioninių užimtumo problemų sprendimui, kad didėtų jų organizacinis ir koordinacinis vaidmuo bendradarbiaujant su kitais darbo rinkos socialiniais partneriais.

Įgyvendinti ES struktūrinę politiką rengiamasi per PHARE Specialiąją pasirengimo struktūriniams fondams programą. Ši programa suteiks Lietuvos darbo rinkos administracijai reikiamus gebėjimus dirbti ir su Europos socialiniu fondu ir decentralizuoti darbo rinkos politiką.

Parengtas projektas Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymo, kuris nustatys plėtros planavimo dokumentų (Nacionalinio plėtros plano ir regioninių plėtros planų), būtinų ES struktūrinių fondų paramai gauti, rengimo, tvirtinimo ir įgyvendinimo procedūrą.

Lietuvos Respublika bus pasirengusi taikyti Europos socialinio fondo reglamentų nuostatas nuo įstojimo į ES dienos.

7–8. Socialinė apsauga, pagyvenę žmonės, invalidai

ACQUIS sudaro 2 komisijos sprendimai: 91/544/EEB ir 93/417/EEB.

Lietuvos Respublika yra pasirašiusi Europos socialinę chartiją ir pradėjusi jos ratifikavimo procedūrą. Socialinės apsaugos sistema modernizuojama atsižvelgiant į Tarybos rekomendacijas 441/92 ir 442/92.

Pagrindiniai teisės aktai, reguliuojantys Lietuvos valstybinį socialinį draudimą, yra: 1990 metais priimtas Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų garantijų įstatymas, 1991 metais priimtas Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio aprūpinimo sistemos pagrindų įstatymas, 1991 metais priimtas Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymas, 1994 metais priimtas Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymas, 1999 m. gruodžio 23 d. priimtas Lietuvos Respublikos Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros laikinasis įstatymas (Žin., 1999, Nr. [110-3206](#)), 1999 m. gruodžio 23 d. priimtas Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymas (Žin., 1999, Nr. [110-3207](#)), kiti teisės aktai.

2000 metais numatoma priimti Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės draudimo įstatymą. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. balandžio 26 d. nutarimu Nr. 465 (Žin., 2000, Nr. [36-998](#)) patvirtinta Pensijų sistemos reformos koncepcija, parengta atsižvelgiant į Europos valstybių patirtį reformuojant nacionalines pensijų draudimo sistemas. Šiuo nutarimu sudaryta komisija, kuriai pavesta iki 2000 m. spalio 1 d. parengti pensijų sistemos reformos projektą ir jo ekonominio pagrindimo skaičiavimus.

Lietuvos socialinio draudimo sistema veikia einamojo finansavimo principu.

Pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys socialinę paramą, yra: Lietuvos Respublikos valstybinių pašalpų šeimoms, auginančioms vaikus, įstatymas (Žin., 1994, Nr. [89-1706](#)), 1996 m. spalio 9 d. priimtas Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas (Žin., 1996, Nr. [104-2367](#)), 1999 m. balandžio 8 d. priimtas Lietuvos Respublikos buto (individualaus gyvenamojo namo) šildymo išlaidų, išlaidų šaltam ir karštam vandeniui kompensavimo gyventojams, turintiems mažas pajamas, įstatymas (Žin., 1999, Nr. [36-1062](#)), socialinės apsaugos ir darbo ministro ir švietimo ir mokslo ministro 1999 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. 64/955 patvirtinta Mažas pajamas turinčių šeimų moksleivių nemokamo maitinimo organizavimo bendrojo lavinimo mokyklose tvarka (Žin., 1999, Nr. [72-2245](#)), kiti teisės aktai.

Lietuvos Respublika, siekdama užtikrinti tarptautiniuose teisės aktuose įtvirtintas invalidų teises ir sudaryti jiems lygias galimybes su kitais visuomenės nariais visose gyvenimo srityse, 1991 m. lapkričio 28 d. priėmė Lietuvos Respublikos invalidų socialinės integracijos įstatymą. Įgyvendinant šio įstatymo nuostatas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. balandžio 7 d. nutarimu Nr. 253 patvirtintos Valstybinės invalidų medicininės, profesinės, socialinės reabilitacijos programos kryptys 1992–2002 metams. Kuriamą įvairiapusišką invalidų reabilitacijos sistema, kuri užtikrintų jiems gerą medicinos priežiūrą, socialinę paramą, profesinę reabilitaciją, ugdymą, informacijos gavimą, techninę pagalbą, kultūros, sporto ir laisvalaikio priemones.

Organizaciniu požiūriu Lietuvos Respublikos invalidų socialinės integracijos įstatymas sudarė palankias sąlygas kurti ir veikti invalidų visuomeninėms organizacijoms, kurių programos iš dalies finansuojamos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų.

1998 metais Socialinės apsaugos ir darbo ministerija parengė invalidumo koncepciją. Taip pat parengta aprūpinimo reabilitacine technika koncepcija, darbinio užimtumo koncepcija, specialiųjų poreikių vaikų integracijos į švietimo sistemą koncepcija, rengiama invalidumo nustatymo ir socialinės apsaugos priemonių neįgaliesiems reformos koncepcija. 2000 metais pradėta rengti Nacionalinė žmonių su negalia socialinės integracijos programa, kuri turi būti parengta iki 2002 metų.

Lietuvos Respublikos teisės aktai, reglamentuojantys socialinės apsaugos, pagyvenusių žmonių ir invalidų klausimus, iš esmės atitinka ES teisės aktų reikalavimus.

9. Dublino fondas

ACQUIS sudaro 8 reglamentai: 1365/75, 1947/93, 1417/76, 1949/93, 1860/76, 1238/80, 510/82, 680/87.

Lietuvos Respublika bus pasirengusi sprendimų užimtumo srityje nuostatas taikyti nuo įstojimo į ES dienos.

10. Visuomenės sveikata

ACQUIS visuomenės sveikatos srityje sudaro 3 direktyvos (89/622/EEB, 90/239/EEB, 98/43/EB) ir 11 sprendimų: 91/317/EEB, 647/96/EB, 1729/95/EB, 645/96/EB, 1400/97/EB, 102/97/EB, 646/96/EB, 78/618/EEB, 80/1084/EEB, 88/241/EEB, 2119/98/EB.

Vykdoma visuomenės sveikatos priežiūros teisinė reforma. Šios reformos tikslas yra iki 2001 metų parengti visuomenės sveikatos priežiūros teisinę bazę, pasiekti Lietuvos sveikatos programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 1998 liepos 2 d. nutarimu (Žin., 1998, Nr. [64-1842](#)), numatytus visuomenės sveikatos lygio rodiklius, apibrėžti apskričių ir savivaldybių vietą ir funkcijas visuomenės sveikatos priežiūros sistemoje, suformuoti visuomenės sveikatos priežiūros politikos ir strategijų įgyvendinimo monitoringo ir audito sistemas. Parengtas projektas Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo, reglamentuojančio visuomenės sveikatos stiprinimo, monitoringo ir ekspertizės, saugos ir kontrolės, ligų ir traumų profilaktikos klausimus, teisės verstis visuomenės sveikatos priežiūra įgijimo pagrindus, kitus fizinių ir juridinių asmenų teisinius santykius visuomenės sveikatos priežiūros srityje. Parengtas projektas Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros strategijos, kurioje pateiktos svarbiausios visuomenės sveikatos politikos kryptys ir jų įgyvendinimo būdai, kuriant šiuolaikinę visuomenės sveikatos priežiūros sistemą, atitinkančią Pasaulio sveikatos organizacijos ir Europos Sąjungos nuostatas. Šią strategiją numatoma tvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu 2000 metų IV ketvirtį.

Tabako kontrolė

Tabako kontrolės srityje ES direktyvos 89/622/EEB, 90/239/EEB, 98/43/EB ir 92/79/EEB įgyvendinamos šiais Lietuvos Respublikos teisės aktais: 1995 m. gruodžio 20 d. priimtu Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymu (Žin., 1996, Nr. [11-281](#)) ir 1996 m. sausio 16 d. priimtu Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymo įgyvendinimo įstatymu (Žin., 1996, Nr. [11-282](#)), taip pat jų lydimaisiais teisės aktais: Ūkio ministerijos 1998 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. 137 (Žin., 1998, Nr. [38-1024](#), Nr. [56-1573](#)) patvirtintomis Lietuvos Respublikoje parduodamų prekių ženklinimo taisyklėmis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. spalio 2 d. nutarimu Nr. 1180 (Žin., 1998, Nr. [88-2439](#)) patvirtintomis Tabako gaminių gamybos ir tabako bei tabako gaminių importo į Lietuvos Respubliką licencijavimo taisyklėmis, 1998 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 181 (Žin., 1998, Nr. [17-423](#)) patvirtintomis Tabako gaminių didmeninės prekybos licencijavimo taisyklėmis, 1998 m. spalio 2 d. nutarimu Nr. 1181 (Žin., 1998, Nr. [88-2440](#)) patvirtintomis Tabako gaminių mažmeninės prekybos licencijavimo taisyklėmis ir Mažmeninės prekybos tabako gaminiiais taisyklėmis, 1998 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 765 (Žin., 1998, Nr. [59-1672](#)) patvirtintais Tabako gaminių kokybės ir higienos ekspertizės pagrindais ir tvarka bei Tabako gaminių kokybės ir higienos ekspertizės įkainiais, 1994 m. balandžio 12 d. priimtu Lietuvos Respublikos akcizų įstatymu (Žin., 1994, Nr. [30-530](#); 1997, Nr. 117-2996).

Vadovaujantis 1999 metais priimtu Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymo įgyvendinimo įstatymu, Lietuvoje po truputį mažinamas tabako dūmuose leidžiamų dervų kiekis, kuris 1999 metais buvo ne daugiau kaip 20 mg, nuo 2000 m. sausio 1 d. – ne daugiau kaip 15 mg. Įgyvendinant Tarybos direktyvą 90/239/EEB, 2000 m. liepos 11 d. priimtas Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymo įgyvendinimo įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 2000, Nr. [61-1831](#)), kuriame numatyta, kad leidžiamas didžiausias dervų kiekis – 12 mg būtų taikomas nuo 2003 m. sausio 1 dienos.

Vėžio kontrolė

Įgyvendinant Europos Tarybos sprendimą 96/646/EB dėl bendrų veiksmų pažabojant vėžį 1996-2000 metais, Lietuvoje 1997 metais priimta Nacionalinė vėžio kontrolės programa (1998-2002 metams), kuria siekiama nustatyti onkologinės tarnybos organizavimo, onkologinių ligonių gydymo,

reabilitacijos ir slaugos optimizavimo, piktybinių navikų profilaktikos pagrindines gaires, intensyvuoti mokslinę veiklą, visuomenės švietimą onkologijos srityje.

Narkotikų kontrolė

Pagal Europos Tarybos sprendimą 102/97/EB dėl Europos Bendrijos narkomanijos prevencijos veiksmų programos (1996-2000) Lietuvos Respublikos narkotikų politikos plėtra pagrįsta Jungtinių Tautų konvencijų rekomendacijomis ir reikalavimais.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. sausio 27 d. potvarkiu Nr. 68p prisijungta prie šių Jungtinių Tautų Organizacijos konvencijų: Bendrosios narkotinių medžiagų konvencijos, pasirašytos 1961 m. kovo 13 d. Niujorke, ir Psichotropinių medžiagų konvencijos, pasirašytos 1971 m. vasario 21 d. Vienoje.

Lietuvoje narkotikų prevenciją ir kontrolę reglamentuoja: 1997 m. kovo 25 d. priimtas Lietuvos Respublikos narkologinės priežiūros įstatymas (Žin., 1997, Nr. [30-711](#)), kuris reguliuoja narkologinių ligonių, asmenų, piktnaudžiaujančių alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis, kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis, sveikatos priežiūrą, 1998 m. sausio 8 d. priimtas Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymas (Žin., 1998, Nr. [8-161](#)), 1999 m. birželio 1 d. priimtas Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) kontrolės įstatymas (Žin., 1999, Nr. [55-1764](#)), sveikatos apsaugos ministro 2000 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. 5 patvirtinti narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašai (Žin., 2000, Nr. [4-113](#)).

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. rugsėjo 6 d. nutarimu Nr. 970 (Žin., 1999, Nr. [76-2291](#)) patvirtinta Nacionalinė narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 1999-2003 metų programa.

Užkrečiamųjų ligų priežiūra bei kontrolė

Europos Parlamento ir Tarybos sprendime 2119/98/EB išdėstyti užkrečiamųjų ligų epidemiologinės priežiūros ir kontrolės reikalavimai perkelti į Lietuvos Respublikos teisę. Užkrečiamųjų ligų priežiūros ir kontrolės sistemą Lietuvoje reglamentuoja 1996 m. rugsėjo 25 d. priimtas Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymas (Žin., 1996, Nr. [104-2363](#)), kurį įgyvendinant priimta 10 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir 12 sveikatos apsaugos ministro įsakymų, iš jų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 7 d. nutarimu Nr. 543 (Žin., 1999, Nr. [41-1293](#)) patvirtintas Pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės valstybinės strategijos priemonių planas (1999-2005 metai), 1999 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. 1046 (Žin., 1999, Nr. [81-2401](#)) įsteigtas Užkrečiamųjų ligų sukėlėjų valstybės registras ir patvirtinti Užkrečiamųjų ligų sukėlėjų valstybės registro nuostatai, kurių reikės minėtajam įstatymui įgyvendinti. Iki 2000 metų pabaigos bus baigtas sukurti teisinis užkrečiamųjų ligų priežiūros ir kontrolės sistemos pagrindas. Lietuvoje privaloma tvarka registruojamas sergamumas 70 užkrečiamųjų ligų.

Nuo 1994 metų Lietuvoje vykdoma Nacionalinė imunoprofilaktikos programa, kuri finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto.

Kartu su Šiaurės valstybėmis vykdoma programa „Užkrečiamųjų ligų kontrolė ir profilaktika Baltijos ir Barenco jūrų regione 1998–2000 metais“. Rengiamasi sudaryti užkrečiamųjų ligų ir jų sukėlėjų registrą. Numatoma, kad registras pradės veikti 2002 metais.

AIDS profilaktika

Lietuvoje vykdomi Europos Parlamento ir Tarybos sprendimai 95/1729/EB ir 96/647/EB, taip pat Europos programa prieš AIDS (91/317/EEB).

Patvirtinta Valstybinė AIDS profilaktikos 1999-2001 metų programa. Lietuva dalyvauja Europos AIDS epidemiologinio stebėjimo centro veikloje, teikia informaciją apie AIDS (atvejus) pagal AIDS definiciją.

Pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą 96/647/EB Bendrijos valstybėms būtina užtikrinti, kad būtų lyginami ir derinami duomenys, prisidėti prie valstybių narių epidemiologinio stebėjimo sistemų kokybės gerinimo ir koordinavimo, stebėjimo tinklų diegimo. Tam reikia sudaryti lytiškai plintančių ligų (sifilio, gonorėjos, chlamidijos ir lytinio herpeso) registrą, kuris bus įsteigtas iki 2001 metų.

Kraujo tarnyba

Atsižvelgiant į Europos Tarybos 95/15/EB pasiūlymus ir Europos Sąjungos 1998 m. birželio 29 d. rekomendacijas, 1996 m. lapkričio 12 d. priimtas Lietuvos Respublikos kraujo donorystės įstatymas (Žin., 1996, Nr. [115-2666](#)), kuris nustato naują kompensacijų kraujo ir plazmos donorams mokėjimo tvarką.

1998–1999 metais parengti įstatymo lydimieji aktai: sveikatos apsaugos ministro 1999 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 519 (Žin., 1999, Nr. [104-3010](#)) patvirtinta Donorų sveikatos tikrinimo tvarka, privalomųjų tyrimų sąrašas, reikiama donorų sveikatos rodikliai, donoro apklausos anketos reikalavimai, donorų periferinio kraujo sudėtis ir biocheminiai parametrai, Sveikatos apsaugos ministerijos 1998 m. spalio 22 d. įsakymu Nr. 605 (Žin., 1998, Nr. [94-2624](#)) – Kraujo ir kraujo sudėtinių dalių paėmimo iš donorų tvarka, davimo dozės ir dažnumas, sveikatos apsaugos ministro 1999 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. 174 (Žin., 1999, Nr. [36-1100](#)) – Sertifikato transfuzijai atlikti išdavimo tvarka ir Transfuzijos atlikimo metodika. Kraujo komponentai bei preparatai Lietuvoje ruošiami vadovaujantis Europos Sąjungos direktyva 89/381/EEB.

Lietuvos Respublikos teisės aktai visuomenės sveikatos klausimais derinti bus baigti 2001–2003 metais.

11. Profesinė sveikata ir sauga darbe

ACQUIS sveikatos ir saugos darbe srityje sudaro 30 direktyvų, 2 reglamentai ir 7 sprendimai.

Įgyvendinant profesinės sveikatos ir saugos darbe srities ACQUIS, Lietuvoje numatyta parengti 20 teisės aktų, apimančių 30 Europos Sąjungos direktyvų. Iki 2000 metų birželio parengta ir patvirtinta 15 saugos ir sveikatos darbe teisės aktų pagal 16 direktyvų (18 kartu su jas papildančiomis direktyvomis).

Pagrindinė saugos ir sveikatos darbe direktyva 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatai darbe gerinti perkelta į naujos redakcijos Lietuvos Respublikos žmonių saugos darbe įstatymą (priimtas 1993 metais) – Lietuvos Respublikos saugos ir sveikatos darbe įstatymo, kurį numatoma priimti 2000 metais, projektą. Pagal kitas direktyvas, išplaukiančias iš direktyvos 89/391/EEB 16(1) straipsnio, rengiami įstatymo lydimieji aktai, kuriuos tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras, prireikus – kartu su kitais ministrais.

Pagal „rėminės“ direktyvos 89/391/EEC 16 (1) straipsnio direktyvas parengta ir patvirtinta 11 teisės aktų:

Sveikatos apsaugos ministerijos ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 1998 m. sausio 13 d. įsakymu Nr. 18/12 (Žin., 1998, Nr. [7-156](#)) patvirtinti Darbų, draudžiamų dirbti nėščioms, pagimdžiusioms ir krūtimi maitinančioms moterims, ir nerekomenduotinų darbų moterims, norinčioms išsaugoti motinystės funkciją, taip pat joms kenksmingų ir pavojingų darbo aplinkos veiksnių sąrašai ir jų taikymo tvarka (pagal direktyvą 92/85/EEC);

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 1998 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr. 77 (Žin., 1998, Nr. [43-1188](#)) patvirtinti Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatai (pagal direktyvą 89/656/EEC);

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos 1998 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. 85/233 (Žin., 1998, Nr. [44-1224](#)) patvirtinti Darboviečių įrengimo bendrieji nuostatai (pagal direktyvą 89/654/EEC);

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos 1998 m. rugsėjo 3 d. įsakymu Nr. 134/493 (Žin., 1998, Nr. [79-2242](#)) patvirtinti Krovinių kėlimo rankomis bendrieji nuostatai (pagal direktyvą 90/269/EEC);

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Aplinkos ministerijos 1998 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. 141/173 (Žin., 1998, Nr. [82-2310](#)) patvirtinti Minimalūs saugos ir sveikatos darbe reikalavimai išgaunant naudingąsias iškasenas (pagal direktyvas 92/91/EEC, 92/104/EEC);

socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro 1998 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. 162/635 (Žin., 1998, Nr. [98-2725](#)) patvirtinti Darbuotojų apsaugos nuo biologinių medžiagų poveikio darbo vietose nuostatai (pagal direktyvą 90/679/EEC ir ją pakeičiančią direktyvą 93/88/EEC);

socialinės apsaugos ir darbo ministro ir aplinkos ministro 1998 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 184/282 (Žin., 1999, Nr. [7-155](#)) patvirtinti Darboviečių įrengimo statybvietėse nuostatai (pagal direktyvą 92/57/EEC);

sveikatos apsaugos ministro 1999 m. sausio 6 d. įsakymu Nr. 4 (Žin., 1999, Nr. [5-122](#)) patvirtinta Higienos norma HN 32: 1998 „Darbas su videoterminalais. Saugos ir sveikatos reikalavimai“ (pagal direktyvą 90/270/EEC);

socialinės apsaugos ir darbo ministro, susisiekimo ministro ir žemės ūkio ministro 1999 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 55/262/285 (Žin., 1999, Nr. [59-1940](#)) patvirtinti Bendrieji saugių ir sveikų darbo sąlygų žvejybos laivuose nuostatai (pagal direktyvą 93/103/EEC);

socialinės apsaugos ir darbo ministro 1999 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. 95 (Žin., 1999, Nr. [104-3014](#)) patvirtinti Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatai (pagal direktyvą 92/58/EEC);

socialinės apsaugos ir darbo ministro 1999 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 102 (Žin., 2000, Nr. [3-88](#)) patvirtinti Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai (pagal direktyvą 89/655/EEC ir ją papildančią direktyvą 95/63/EC).

Parengti ir patvirtinti 3 teisės aktai pagal direktyvos 80/1107/EEB 8 straipsnį:

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos 1998 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. 87/236 (Žin., 1998, Nr. [44-1225](#)) patvirtintos Darbo su asbestu taisyklės (pagal direktyvą 83/477/EEC);

socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro 1998 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 183/ 774 (Žin., 1999, Nr. [3-67](#)) patvirtintos Darbuotojų apsaugos nuo švino ir jo joninių junginių poveikio taisyklės (pagal direktyvą 82/605/EEC);

socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro 1998 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 182/773 (Žin., 1999, Nr. [9-201](#)) patvirtintos Darbuotojų apsaugos nuo sąlyčio su vinilchlorido monomeru taisyklės (pagal direktyvą 78/610/EEC). Šis teisės aktas Lietuvai neaktualus, nes vinilchlorido gamybos Lietuvoje nėra. Jo galiojimas bus sustabdytas priėmus sprendimą uždrausti šios medžiagos naudojimą ir gamybą tarptautiniais dokumentais;

socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro 1999 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. 70/403 (Žin., 1999, Nr. [82-2438](#)) patvirtinti Darbuotojų apsaugos nuo triukšmo poveikio darbe nuostatai (pagal direktyvą 86/188/EEC).

Šiuo metu darbo grupės rengia saugos ir sveikatos darbe teisės aktus:

Darbuotojų apsaugos nuo cheminių medžiagų ir jų preparatų poveikio nuostatų projektą (pagal direktyvas 98/24/EB, 90/394/EEB, 97/42/EB);

Medicinos aptarnavimo laivuose nuostatų projektą (pagal direktyvą 92/29/EEB);

Lietuvos higienos normą HN23: 2000 „Cheminių koncentracijų ribinės vertės darbo aplinkos ore“ (pagal direktyvas 91/322/EEB, 96/94/EB).

Šiais metais pradedamas rengti Saugos ir sveikatos darbe rizikos dėl sprogios aplinkos prevencijos nuostatų projektas (pagal direktyvą 1999/92/EB).

Profesinės sveikatos ir saugos darbe teisės aktai (tiek teisėdaros, tiek priimtų teisės aktų įgyvendinimo) bus suderinti iki narystės Europos Sąjungoje dienos.

III. GEBĖJIMAI ĮGYVENDINTI ACQUIS

Lietuvos institucijos bus pasirengusios įgyvendinti socialinės politikos ir užimtumo ACQUIS nuo įstojimo į ES dienos.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės politiką socialinių reikalų ir užimtumo srityje vykdo Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir jai pavaldžios institucijos, Sveikatos apsaugos ministerija, atsakinga už visuomenės sveikatos priežiūrą, ir jai pavaldžios sveikatos priežiūros įstaigos.

Institucijų gebėjimas įgyvendinti atskiras ACQUIS dalis nuodugniau aprašytas priede.

INSTITUCIJŲ GEBĖJIMAS ĮGYVENDINTI ATSKIRAS ACQUIS DALIS

1. Darbo teisė

Valstybinė darbo inspekcija yra valstybinė kontrolės įstaiga, veikianti prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Šios institucijos autonomiją užtikrina 1998 m. spalio 22 d. priimtas Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo 4, 5, 6, 7, 8, 12, 13, 15, 18, 21, 25 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 1998, Nr. [98-2712](#)). Šis įstatymas priimtas atsižvelgiant į Europos Komisijos nuomonę apie inspekcijos autonomiškumą ir jos funkcijas pagal Tarptautinės darbo organizacijos 81-osios konvencijos nuostatas.

2. Socialinis dialogas

1995 metų susitarimu dėl trišalės partnerystės įkurta Lietuvos Respublikos trišalė taryba ir patvirtinti jos veiklos nuostatai. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. vasario 23 d. nutarimu Nr. 225 (Žin., 1998, Nr. [20-521](#)) įsteigtas Lietuvos Respublikos trišalės tarybos sekretoriatas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Jo pagrindinė funkcija – organizaciniais ir techniniais klausimais padėti Lietuvos Respublikos trišalei tarybai rengti posėdžius.

Siekiant stiprinti socialinių partnerių sugebėjimus, rengiami seminarai trišalio ir dvišalio socialinio dialogo klausimais, taip pat kitoks mokymas kolektyvinių derybų temomis.

Remiantis Europos sutartimi ir Asociacijos Tarybos darbo reglamentu, pateiktas prašymas Asociacijos Tarybai įsteigti Jungtinį konsultacinį komitetą iš 12 narių (6 nariai iš ES ir 6 nariai iš Lietuvos).

3. Vyrų ir moterų lygios galimybės

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymu, Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. gegužės 25 d. nutarimu (Žin., 1999, Nr. [48-1531](#)) įsteigta Moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. sausio 21 d. nutarimu Nr. 77 (Žin., 1998, Nr. [9-211](#)) patvirtintą Lietuvos moterų pažangos programos vykdymo 1998–2000 metų planą ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. kovo 7 d. nutarimu Nr. 266 (Žin., 2000, Nr. [22-564](#)) sudaryta Moterų ir vyrų lygių galimybių komisija, taip pat patvirtinti jos nuostatai.

Valstybinė darbo inspekcija atsakinga už darbo įstatymų vykdymo kontrolę, todėl jos darbuotojus reikės tik supažindinti su lyčių lygybės darbo santykiuose klausimais. Rengiama Valstybinės darbo inspekcijos ir Moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos sutartis dėl bendradarbiavimo atpažįstant ir tiriant diskriminacijos darbe atvejus.

Turimų administracinių pajėgumų pakanka įgyvendinti visas ES teisės aktų nuostatas moterų ir vyrų lygių galimybių srityje.

4. Kova su rasizmu

Lietuvos Respublikoje yra institucijų, kurios stebi rasizmo ir nacionalizmo apraiškas ir užkerta joms kelią, tai: Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komitetas, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaiga, Valstybinės kalbos komisija.

5. Užimtumas

Darbo rinkos politikos priemonėms vykdyti įsteigta valstybinė institucija – Lietuvos darbo birža, susidedanti iš Respublikinės darbo biržos, 46 teritorinių darbo biržų ir leidybos grupės „Darbo biržos naujienos“.

Bedarbių profesiniam mokymui įsteigta Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba, kuriai pavaldžios 6 teritorinės darbo rinkos mokymo tarnybos. Tarnybos reguliavimo srityje yra 14 teritorinių darbo rinkos mokymo centrų bei 3 bendros su kitomis valstybėmis mokymo įmonės.

Vilniaus darbo biržoje 1997 metais įrengtas pirmasis Baltijos valstybėse kompiuterizuotas Savarankiškas darbo vietų paieškos centras. Jo pavyzdžiu tokie centrai 1998 metais jau įsteigti stambiausiose šalies darbo biržose. Šiuo metu įsteigti 33 tokie centrai.

1998 metų pabaigoje Vilniuje įsteigtas tokiu pat principu veikiantis Profesinio informavimo centras.

1999 m. rugsėjo 3 d. Vilniuje įsteigtas Jaunimo darbo centras, aprūpintas naujausiomis profesinio informavimo ir laisvų darbo vietų paieškos kompiuterizuotomis sistemomis, veikiančiomis *multimedia* principu.

6. Europos socialinis fondas

Rengiantis dalyvauti Europos socialinio fondo veikloje, ketinama reorganizuoti ir stiprinti visų lygių institucijas, galėsiančias dirbti su Europos socialiniu fondu. Numatoma regionuose steigti regionines darbo biržas ir regionines darbo rinkos mokymo institucijas. Regionuose turėtų atsirasti ir nauja struktūra, jungianti apskrities valdžios ir kitas institucijas, sprendžiančias užimtumo klausimus. Turi būti stiprinami Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pajėgumai. Numatoma kartu su Švietimo ir mokslo ministerija sudaryti ministerijų darbo grupę, kuri aktyviai dalyvautų vykdant PHARE socialinės ir ekonominės sanglaudos programavimo darbus, užtikrintų nacionalinio ir regioninių plėtros planų prioritetų atitikimą užimtumo strategijoje numatytus tikslus.

7–8. Socialinė apsauga, pagyvenę žmonės, invalidai

Socialinio draudimo sistemą administruoja Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba. Valdyba turi 52 teritorinius skyrius, per kuriuos registruoja draudėjus, renka socialinio draudimo įmokas ir tikrina jų mokėjimo teisingumą, moka pagrindines socialinio draudimo išmokas.

Artimiausioje ateityje numatoma tobulinti Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimą, gerinti apskaičiuotų socialinio draudimo įmokų mokėjimo ir išieškojimo kontrolę, sugriežtinti kovą su nelegaliu darbu ir nelegaliu darbo užmokesčio mokėjimu.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, už socialinių paslaugų teikimą daugiausia atsako miestų (rajonų) savivaldybės. Šiuo metu plėtojamas socialinių paslaugų tinklas savivaldybėse, steigiamos įvairios stacionarios globos įstaigos, teikiamos nestacionarios socialinės paslaugos įvairioms žmonių grupėms (pvz., dienos centrai, bendruomenės centrai, paslaugos namuose ir t. t.).

Profesionalūs socialiniai darbuotojai rengiami 11 Lietuvos aukštųjų bei aukštesniųjų mokymo įstaigų.

Vyriausybinių ir nevyriausybinių organizacijų veiklą koordinuoja Invalidų reikalų taryba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės. Taryba sudaryta pariteto principu iš 6 ministerijų ir 6 pagrindinių respublikinių invalidų visuomeninių organizacijų atstovų.

Lietuvoje veikia 3 universitetinio lygio reabilitacijos centrai, respublikinis invalidų kompensacinės technikos centras, 17 įmonių gamina kompensacinę ir ortopedinę techniką. Rengiami gydytojai reabilitologai, socialiniai darbuotojai ir kitokie specialistai. Decentralizuojamos globos įstaigos, siekiama, kad kuo daugiau invalidų galėtų gauti institucines ir neinstitucines paslaugas gyvenamojoje vietoje, palaipsniui vykdomos būsto pritaikymo programos ir kita.

10. Visuomenės sveikata

Visuomenės sveikatos priežiūros institucijų tinklas išplėtotas pakankamai, kad būtų įgyvendinami ES teisės aktų reikalavimai visuomenės sveikatos srityje. Sveikatos apsaugos ministerijoje esamų struktūrų pagrindu įkurtas Visuomenės sveikatos departamentas. Yra šios nacionalinės įstaigos: Valstybinis visuomenės sveikatos centras, Lietuvos sveikatos informacijos centras, Visuomenės sveikatos ugdymo centras, Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centras, Respublikinis mitybos centras, Valstybinis psichikos centras, Lietuvos AIDS centras, Radiacinės saugos centras, Ekstremalių sveikatai situacijų centras; 11 regioninių visuomenės sveikatos centrų su filialais municipaliniame lygyje, 4 regioniniai sveikatos ugdymo centrai ir 5 radiacinės saugos centro skyriai.

Vykdamas visuomenės sveikatos priežiūros reformą, toliau pertvarkant visuomenės sveikatos priežiūros institucinę sąrangą, atskiriamos sveikatos politikos formavimo ir įgyvendinimo, taip pat visuomenės sveikatos priežiūros viešojo administravimo, kontrolės ir paslaugų teikimo funkcijos. Visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų veiklai koordinuoti prie Sveikatos apsaugos ministerijos įsteigta Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba. Sveikatinimo veiklos tarpžinybiniam koordinavimui sudaryta Valstybinė sveikatos reikalų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.

Vykdamas Sveikatos apsaugos ministerijos 1999 m. rugpjūčio 13 d. įsakymą Nr. 377 „Dėl visuomenės sveikatos ugdymo veiklos kryptių 1999–2002 metams patvirtinimo“ (Žin., 1999, Nr. [70-2211](#)), pertvarkyta visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų struktūra, o jų veikla pagrįsta sektorių bendradarbiavimu ir bendruomenės, nevyriausybinių organizacijų, žiniasklaidos ir politikų įtraukimu į sveikatos ugdymo procesą. Lietuvoje vykdomos 52 programos, susijusios su sveikatos ugdymu ir gyventojų sveikatos mokymu.

Lietuva dalyvauja Tarptautinės sveikatos ir mokymo sąjungos veikloje, bendradarbiauja su Pasaulio sveikatos organizacijos Europos biuro Sveikatos ugdymo padaliniu, Latvijos, Estijos, Suomijos, Škotijos, Anglijos ir kitų valstybių sveikatos ugdymo ir mokymo įstaigomis, Šiaurės valstybių visuomenės sveikatos mokykla, vykdamas visuomenės sveikatos specialistų mokymą pagal Baltijos valstybių BRIMHEALTH programą.

11. Profesinė sveikata ir sauga darbe

Valstybinė darbo inspekcija kontroliuoja, kaip laikomasi profesinės sveikatos ir saugos darbe teisės aktų reikalavimų, įgyvendina šių teisės aktų pažeidimo prevencines priemones, konsultuoja darbuotojus, darbdavius ir jų organizacijas teisės aktų taikymo klausimais.

Stiprinamos Valstybinės darbo inspekcijos galimybės. Pagal PHARE programas Valstybinėje darbo inspekcijoje diegiama kompiuterizuota informacinė sistema, kuri leidžia kaupti duomenų bankus, planuoti darbą, atlikti monitoringą ir vertinti situacijas apskrityse, rajonuose ir valstybėje.

Nuo 1999 m. liepos 1 d. Valstybinei darbo inspekcijai pavesta organizuoti profesinių ligų tyrimą. Kad būtų įgyvendintos darbo teisės nuostatos ir sėkmingai kontroliuojama, kaip jų laikomasi, būtina plėsti Valstybinę darbo inspekciją – padidinti darbo inspektorių skaičių nuo 147 iki 200, tobulinti informacinę sistemą jos darbą, mokyti darbo inspektorių ir kelti jų kvalifikaciją darbo santykių srityje, taip pat sujungti kontroliuojančių institucijų (Valstybinės darbo inspekcijos, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos, Valstybinės mokesčių inspekcijos ir kitų) informacinę kompiuterinę bazę, diegti bendras programas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gruodžio 16 d. nutarimu Nr. 955 (Žin., 1993, Nr. [2-38](#)) reorganizavus Darbų saugos departamentą įsteigta Valstybinė technikos priežiūros tarnyba. Tarnyba dirba kaip savarankiška privalomosios įrenginių priežiūros institucija ir atlieka jos kompetencijai priskirtų potencialiai pavojingų įrenginių privalomąją priežiūrą. Nuo 2001 m. sausio 1 d. šią tarnybą numatoma reorganizuoti į viešąją techninių priežiūros paslaugų įstaigą.

Lietuvos Respublikai įstojus į Europos Sąjungą, jos institucijos, kurių veikla susijusi su sauga ir sveikata darbe, bus pasirengusios dalyvauti atitinkamų Europos Sąjungos institucijų veikloje.

LIETUVOS RESPUBLIKOS DERYBINĖ POZICIJA

„APLINKA“ (22 DERYBINIS SKYRIUS)

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

2004 m. sausio 1 d. laikoma data, nuo kurios Lietuvos Respublika turi būti pasirengusi priimti narystės Europos Sąjungoje išipareigojimus.

Lietuvos Respublika pritaria visam ACQUIS aplinkos srityje.

Lietuvos Respublika bus pasirengusi įgyvendinti aplinkos ACQUIS reikalavimus nuo įstojimo į Europos Sąjungą dienos.

Lietuvos Respublika šiame derybiniame skyriuje prašo pereinamųjų laikotarpių šiose srityse:
oro kokybės apsauga: Lakiųjų organinių junginių emisijos kontrolės laikant ir paskirstant benzina terminaluose ir degalinėse direktyva (94/63/EC) – pereinamasis laikotarpis iki 2007 m. gruodžio 31 dienos;

vandens kokybės apsauga:

Miestų nuotekų valymo direktyva (91/271/EEC) – pereinamasis laikotarpis iki 2009 m. gruodžio 31 dienos;

atliekų tvarkymas:

Pakuočių ir pakuočių atliekų direktyva (94/62/EC) – pereinamasis laikotarpis iki 2006 m. gruodžio 31 dienos;

pramoninės taršos kontrolė ir rizikos valdymas:

Didelių deginimo įrenginių direktyva (2001/80/EB) – pereinamasis laikotarpis iki 2015 m. gruodžio 31 d. direktyvos reikalavimams įgyvendinti Vilniaus, Kauno ir Mažeikių elektrinėse;

triukšmas: direktyva (92/14/EEC) dėl 1988 metų Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos antrosios redakcijos 16 priedo pirmojo tomo antrojo skyriaus antrojoje dalyje išvardytų orlaivių eksploatavimo ribojimo – pereinamasis laikotarpis iki 2006 metų.

Lietuvos Respublika prašo atsižvelgti į specifines Lietuvos sąlygas ir pakeisti ir papildyti Buveinių direktyvos (92/43/EEC) ir Paukščių direktyvos (79/409/EEC) priedus.

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [234](#), 2001-02-28, *Žin.*, 2001, Nr. 20-657 (2001-03-07), i. k. 1011100NUTA00000234

Nr. [306](#), 2001-03-16, *Žin.*, 2001, Nr. 25-828 (2001-03-23), i. k. 1011100NUTA00000306

Nr. [883](#), 2001-07-11, *Žin.*, 2001, Nr. 62-2269 (2001-07-18), i. k. 1011100NUTA00000883

Nr. [1858](#), 2002-11-27, *Žin.*, 2002, Nr. 115-5144 (2002-12-04), i. k. 1021100NUTA00001858

II. PAGRINDIMAS

Aplinkos apsaugos ACQUIS sudaro apie 300 direktyvų, reglamentų, sprendimų ir rekomendacijų (pagrįsta Europos Bendrijos steigimo sutarties 95 straipsniu (buvęs 100a straipsnis) ir XIX skyriaus (buvęs XVI skyrius) nuostatomis, reglamentuojančiomis aplinkos apsaugą), kurie daugiausiai nustato aplinkosauginius kokybės standartus ir teršalų iš įvairių šaltinių emisijos ribinę vertę. ACQUIS taip pat reikalauja nustatyti leidimų išmesti teršalus į aplinką išdavimo procedūras, įgyvendinti taršos mažinimo programas, įdiegti taršos monitoringo sistemą, teikti informaciją apie taršą ir apsaugos nuo taršos priemones visuomenei ir Europos Sąjungos institucijoms. Šio derybinio skyriaus ACQUIS taip pat apima branduolinės saugos ir apsaugos nuo radiacijos priemones (pagrįsta Europos atominės energetikos bendrijos (EURATOM) steigimo sutarties III dalies 33, 35 ir 37 straipsniais).

1. Horizontalieji teisės aktai

Poveikio aplinkai vertinimo 1985 m. birželio 27 d. Tarybos direktyva (85/337/EEC), pataisyta ir papildyta 1997 m. kovo 3 d. Tarybos direktyvos (97/11/EC)

Pagrindinis teisės aktas, reglamentuojantis šią sritį, yra 1996 m. rugpjūčio 15 d. priimtas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. [82-1965](#); 2000, Nr. [39-1092](#)), kuris visiškai suderintas su Tarybos direktyvomis 85/337/EEC, 97/11/EC ir Jungtinių Tautų konvencija dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste (ESPOO, 1991) (Žin., 1999, Nr. [92-2688](#)). Lietuva ratifikavo šią konvenciją 1999 m. spalio 7 d. įstatymu Nr. VIII-1351 (Žin., 1999, Nr. [92-2687](#)). Įstatymas reglamentuoja planuojamos ūkinės veiklos, galinčios turėti poveikį aplinkai, vertinimo procesą ir šio proceso dalyvių santykius. Visi šių direktyvų reikalavimai bus įgyvendinti 2000 metais priėmus įstatymo lydimuosius aktus, nustatančius poveikio aplinkai vertinimo procedūras.

1990 m. birželio 7 d. Tarybos direktyva dėl laisvo naudojimosi informacija apie aplinką (90/313/EEC)

Lietuvos Respublikos 1999 m. spalio 22 d. nutarimu Nr. 1175 (Žin., 1999, Nr. [90-2660](#)) patvirtinta Informacijos apie aplinką Lietuvos Respublikoje teikimo visuomenei tvarka, reglamentuojanti valstybės institucijų disponuojamos informacijos apie aplinką laisvą skleidimą ir prieinamumą visuomenei, nustatanti pagrindines tokios informacijos teikimo sąlygas. 2000 metų IV ketvirtį pakeitus Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymą (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę. Visos direktyvos nuostatos bus įgyvendintos iki 2002 m. sausio 1 d. inventorizavus informaciją apie aplinką ir sudarius sąlygas ja naudotis.

2001 metais Lietuva ratifikuos Jungtinių Tautų Europos Ekonominės Komisijos konvenciją dėl naudojimosi informacija, visuomenės dalyvavimo priimančią sprendimus ir teisės kreiptis į teisėsaugos institucijas aplinkos apsaugos klausimais.

Ataskaitų teikimo direktyva (91/692/EEC)

2001 metais bus patvirtinta informacijos apie aplinką teikimo Komisijai tvarka ir informacijos valdymo programa. Programos paskirtis – sukurti Lietuvoje informacijos apie aplinką rinkimo ir teikimo sistemą, atitinkančią Europos Sąjungos standartus.

Reglamentas dėl Europos aplinkos apsaugos agentūros (Nr. 1210/90 EEC)

Lietuva derėsis dėl narystės Europos aplinkos apsaugos agentūroje. 2002 metais bus patvirtinta informacijos rengimo ir pateikimo Europos aplinkos apsaugos agentūrai tvarka.

Reglamentas dėl LIFE programos (1973/92/EEC)

Lietuva dalyvaus LIFE programoje. Lietuvos Respublikos Vyriausybė priims sprendimą 2001 metais.

Šio skyriaus ACQUIS bus visiškai įgyvendinta iki 2004 m. sausio 1 dienos.

2. Oro kokybės valdymas

Pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys oro kokybės valdymą, yra Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymas (Žin., 1999, Nr. [98-2813](#)), Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymas (Žin., 1997, Nr. [112-2824](#)), Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas.

Aplinkos oro kokybės vertinimo ir valdymo direktyva (96/62/EC), antrinės direktyvos dėl oro kokybės ribinės ir siektinos užterštumo vertės, susijusios su sieros dioksidu ir suspenduotomis dalelėmis (80/779/EEC), Švino ribinė vertė aplinkos ore (82/884/EEC), Azoto oksidų normatyvai aplinkos ore (85/203/EEC) ir jas pakeičianti direktyva dėl sieros dioksido, azoto dioksido ir monoksido, kietųjų dalelių ir švino ribinės vertės aplinkos ore (1999/30/EC)

Aplinkos oro kokybės vertinimą ir valdymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymas, visiškai atitinkantis direktyvos 96/62/EC nuostatas, ir jo lydimieji aktai. Antrinių direktyvų nuostatos dėl oro užterštumo ribinės vertės, leistino nukrypimo nuo oro užterštumo ribinės vertės, zonų ir aglomeracijų, kuriose vertinama oro kokybė, išskyrimo, trumpalaikio padidinto oro užterštumo pavojaus slenksčių nustatymo, taip pat metodinių aplinkos oro kokybės monitoringo vykdymo nurodymų bus visiškai perkeltos į nacionalinę teisę iki 2002 metų pabaigos, priėmus reikiamus įstatymo lydimuosius aktus. Visos šių direktyvų nuostatos bus įgyvendintos iki 2004 m. sausio 1 d. patobulinus aplinkos oro monitoringo sistemą.

Oro taršos ozonu direktyva (92/72/EEC)

Direktyvos nuostatos dėl oro užterštumo ribinės vertės, troposferinio ozono matavimų kokybės užtikrinimo, trumpalaikio padidinto oro užterštumo pavojaus slenksčių nustatymo ir informacijos apie pavojaus slenksčius pateikimo visuomenei tvarkos bus visiškai perkeltos į nacionalinę teisę iki 2002 metų pabaigos priėmus reikiamus įstatymo lydimuosius aktus.

Lakiųjų organinių junginių emisijos kontrolės laikant ir paskirstant benziną terminaluose ir degalinėse direktyva (94/63/EC)

Bendru aplinkos ministro, socialinės apsaugos ir darbo ministro ir susisiekimo ministro 2000 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 520/104/360 (Žin., 2000, Nr. [108-3470](#)) patvirtintas Aplinkos apsaugos normatyvinis dokumentas LAND 35-2000 „Lakiųjų organinių junginių sklaidimo į aplinkos orą ribojimo reikalavimai naujiems benzino laikymo, perpilimo bei transportavimo įrenginiams“. Patvirtinti reikalavimai naujiems įrenginiams taikomi nuo 2001 m. sausio 1 dienos.

Pagal parengtą preliminarą direktyvos įgyvendinimo programą reikalavimams įvykdyti reikės apie 10 mln. eurų. Kadangi techniniams sprendimams parengti ir įgyvendinti reikės laiko, šios direktyvos nuostatomis įgyvendinti Lietuva prašo pereinamojo laikotarpio iki 2007 m. gruodžio 31 dienos.

Direktyvos nuostatas numatoma įgyvendinti pagal tokį grafiką:

Nauji įrenginiai ir autocisternos, pritaikytos benzinui įpilti iš apačios, – nuo 2001 m. sausio 1 dienos.

Esami (veikiantys) įrenginiai:

1. Benzino saugyklos:

terminalai, kurių metinė benzino apyvarta didesnė kaip 50000 tonų per metus, – iki 2003 m. gruodžio 31 dienos;

terminalai, kurių metinė benzino apyvarta didesnė kaip 25000 t per metus – nuo 2008 m. sausio 1 d.;

kiti terminalai – iki 2007 m. gruodžio 31 dienos.

2. Benzino perkrovimo įrenginiai:

terminaluose, kuriuose benziną perpilamas į geležinkelio cisternas, autocisternas ir (ar) laivus ir kurių metinė benzino apyvarta didesnė kaip 150000 tonų per metus, – iki 2003 m. gruodžio 31 dienos;

kituose terminaluose, kuriuose benziną perpilamas į geležinkelio cisternas ir autocisternas, – iki 2007 m. gruodžio 31 dienos;

3. Mobiliosios talpyklos:

geležinkelio cisternos ir laivai, kurie bus užpildomi terminaluose, jau įsirengusiuose atitinkamus benzino perkrovimo įrenginius, – iki 2005 m. gruodžio 31 dienos.

4. Degalinių saugyklos:

degalinės, kurių benzino apyvarta didesnė kaip 1000 kub. metrų per metus, ir degalinės miestuose – iki 2003 m. gruodžio 31 dienos;

kitos degalinės, išskyrus tas, kurioms direktyva numato taikyti išimtis, – iki 2007 m. gruodžio 31 dienos.

Benzino ir dyzelinių degalų kokybės direktyva (98/70/EC, papildanti direktyvą 93/12/EEC ir pakeičianti direktyvą 85/210/EEC)

Visos direktyvų nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2002 metais patvirtinus įstatymų lydimuosius aktus, kurie nustatys privalomuosius vartojamų degalų (benzino ir dyzelino) aplinkosauginius kokybės reikalavimus.

Direktyva dėl sieros kiekio tam tikrame skystajame kure (93/12/EEC ir ją pakeičianti direktyva 1999/32/EC)

Visos direktyvų nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2002 metais patvirtinus sieros kiekio tam tikrame skystajame kure normatyvus.

Direktyva dėl dujinių teršalų ir kietųjų dalelių emisijos normavimo vidaus degimo variklių, esančių ne kelių mašinose, išmetamosiose dujose (97/68/EC)

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2002 metais patvirtinus teršalų emisijos iš vidaus degimo variklių, esančių mobiliosiose ne kelių transporto priemonėse, normatyvus.

Oro kokybės valdymo ACQUIS bus įgyvendinta iki 2004 m. sausio 1 d. (išskyrus direktyvą 94/63/EC).

Punkto pakeitimai:

Nr. [234](#), 2001-02-28, Žin., 2001, Nr. 20-657 (2001-03-07), i. k. 1011100NUTA00000234

Nr. [562](#), 2001-05-16, Žin., 2001, Nr. 43-1513 (2001-05-23), i. k. 1011100NUTA00000562

3. Atliekų tvarkymas

Pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys šią sritį, yra Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas (Žin., 1998, Nr. [61-1726](#)), kuris nustato svarbiausius atliekų tvarkymo principus, ir Atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 (Žin., 1999, Nr. [63-2065](#)).

2001 metais bus patvirtintas Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas. Šio plano paskirtis – apibrėžti pagrindinius Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiksmus atliekų tvarkymo srityje.

Bendroji atliekų direktyva (75/442/EEC) ir susiję sprendimai dėl Atliekų tvarkymo komiteto (76/431/EEC) ir atliekų sąrašo (94/3/EC)

2001 metais bus pakeistas Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, kuris visiškai atitiks direktyvos 75/442/EC nuostatas. Atliekų sąrašas įtvirtintas Atliekų tvarkymo taisyklėse.

Pavojingų atliekų direktyva (91/689/EEC) ir sprendimas dėl pavojingų atliekų sąrašo (94/904/EC)

Visos direktyvos nuostatos perkeltos į nacionalinę teisę priėmus Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą ir Atliekų tvarkymo taisykles. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 9 d. nutarimu Nr. 761 (Žin., 1999, Nr. [52-1695](#)) patvirtinta Valstybinė pavojingų atliekų tvarkymo programa. Šios programos paskirtis – apibrėžti pagrindinius Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiksmus pavojingų atliekų tvarkymo srityje.

Komunalinių atliekų deginimo direktyvos (89/369/EEC ir 89/429/EEC), Pavojingų atliekų deginimo direktyva (94/67/EC) bei susiję sprendimai dėl informacijos teikimo (96/302/EC) ir vienodų matavimo metodų (97/283/EC)

Pagrindinės direktyvų nuostatos perkeltos į nacionalinę teisę aplinkos ministro 1999 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. 342 (Žin., 1999, Nr. [94-2725](#)) patvirtinus svarbiausiuosius atliekų deginimo reikalavimus. Iki 2002 m. sausio 1 d. bus perkeltos likusios direktyvų 89/369/EEC, 89/429/EEC ir 94/67/EC nuostatos patvirtinus komunalinių atliekų ir pavojingų atliekų deginimo aplinkosauginius reikalavimus. Komisijos sprendimo 97/283/EC nuostatos bus perkeltos 2003 metais patvirtinus dioksinų ir furanų koncentracijos emisijose į atmosferą nustatymo metodus.

Baterijų ir akumuliatorių direktyvos (91/157/EEC ir 93/86/EEC)

2001 metais bus patvirtintos baterijų ir akumuliatorių surinkimo ir tvarkymo taisyklės.

Pakuočių ir pakuočių atliekų direktyva (94/62/EC) ir susiję sprendimai dėl pakavimo medžiagų identifikavimo (97/129/EC) ir duomenų bazės formatų nustatymo (97/138/EC)

Pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys šią sritį, yra Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas ir Atliekų tvarkymo taisyklės. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 9 d. nutarimu Nr. 761 (Žin., 1999, Nr. [52-1695](#)) patvirtinti Valstybinės atliekų tvarkymo strategijos ir veiksmų programos metmenys. Visos direktyvos ir susijusių sprendimų nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2001 metais.

2000 metais pakeitus Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymą (Žin., 1999, Nr. [47-1469](#)), bus įvestas gaminio mokestis. Nuo šio mokesčio bus atleidžiami gamintojai, kurie patys organizuos pakuočių atliekų surinkimą, naudojimą ar perdirbimą (už tą dalį pakuočių atliekų, kurias jie surinks, panaudos ar perdirbs). 2000 metais bus patvirtintas Komunalinių atliekų perdirbimo strateginis planas, kuriame bus pateiktos pakuočių atliekų tvarkymo teisinės, institucinės ir techninės priemonės, numatytos investicijos į antrinių žaliavų surinkimo ir perdirbimo infrastruktūros pertvarkymą ir šios infrastruktūros eksploatavimo sąnaudos. 2001 metais bus priimtas Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymas, kuris numatys pakuočių tvarkymo sistemos principus (nustatys reikalavimus į rinką išleidžiamoms pakuotėms, pakuočių ženklinimo ir informacinei sistemoms). Taip pat bus patvirtintos Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklės.

Direktyvai įgyvendinti Aplinkos ministerija parengė komunalinių atliekų perdirbimo strateginį planą. Šiame plane aptarta esama situacija, numatytos priemonės direktyvos reikalavimams įgyvendinti, suskaičiuotos sąnaudos. Numatoma, kad šios priemonės ir sukurtos regioninės atliekų tvarkymo sistemos leis įgyvendinti direktyvos reikalavimus per 6 metus. Todėl šios direktyvos nuostatomis įgyvendinti Lietuva prašo pereinamojo laikotarpio iki 2006 m. gruodžio 31 dienos.

Reglamentas dėl atliekų vežimo (259/93/EEC) ir susiję sprendimai dėl kontrolės procedūrų (94/575/EC), pranešimo apie atliekų siuntimą (94/774/EC) ir Bazelio konvencija ir susijęs sprendimas dėl konvencijos konferencijos šalių sprendimo III/1 (97/640/EC)

Lietuva 1998 m. gruodžio 22 d. Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. VIII-1002 (Žin., 1999, Nr. [13-307](#)) ratifikavo Bazelio konvenciją dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinio pervežimo bei jų tvarkymo kontrolės (Žin., 1999, Nr. [13-314](#)). 2000 metais bus pakeistas Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, kuris visiškai atitiks ACQUIS, reglamentuojančią atliekų vežimą, taip pat bus patvirtinta Atliekų, įskaitant antrines žaliavas, įvežimo į Lietuvą ir išvežimo iš jos tvarka.

PCB ir PCT šalinimo direktyva (96/59/EC)

2002 metais bus atlikti tyrimai, kuriais bus nustatyti galimi PCB ir PCT (polichlorintų bifenių ir tarfenilų) šaltiniai. Įgyvendinant direktyvos 3 straipsnio nuostatas, iki 2003 metų bus inventorizuota įranga, kurioje yra šios medžiagos, o iki 2010 metų pabaigos iš įrangos šios medžiagos bus pašalintos. Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2003 metais patvirtinus PCB ir PCT surinkimo ir šalinimo tvarką.

Nuotekų dumblo direktyva (86/278/EEC)

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2001 metais papildžius nuotekų dumblo naudojimo normas, patvirtintas aplinkos ministro 1996 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. 182 (Žin., 1997, Nr. [1-14](#)).

Naudotos alyvos šalinimo direktyva (75/439/EEC)

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2001 metais patvirtinus Naudotos alyvos surinkimo ir tvarkymo taisykles.

Atliekų sąvartynų direktyva (1999/31/EC)

Šią sritį reglamentuoja Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas ir Atliekų tvarkymo taisyklės.

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2000 metais patvirtinus sąvartynų įrengimo ir eksploatavimo taisykles.

2000 metais bus patvirtintas Komunalinių atliekų perdirbimo strateginis planas, o 2001 metais – Strateginis būsimųjų sąvartynų tinklo planas, kuriame bus numatytos priemonės, skirtos sumažinti biodegraduojamų atliekų, kurios patenka į sąvartynus, kiekiui, taip pat priemonės esamiems sąvartynams pertvarkyti arba uždaryti. 2001 metais bus patvirtintas Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas. Šių dokumentų paskirtis – apibrėžti pagrindinius Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiksmus atliekų tvarkymo srityje. Apskričių ir savivaldybių atliekų tvarkymo planai, užtikrinantys minėtuosiuose dokumentuose nurodytų užduočių įvykdymą, bus parengti iki 2002 metų pabaigos.

Atliekų vežimas į sąvartynus Lietuvoje šiuo metu yra pagrindinis atliekų atsikratymo būdas. Užregistruota apie 850 komunalinių atliekų sąvartynų, iš kurių apie 350 eksploatuojami. Didžiuma minėtųjų komunalinių sąvartynų neatitinka direktyvos nuostatų. Vadovaujantis Aplinkos ministerijos parengtu strateginiu nepavojingų (komunalinių) atliekų sąvartynų tinklo planu, iki 2009 metų bus įrengta 12 naujų visus ACQUIS reikalavimus atitinkančių regioninių sąvartynų ir uždaryti beveik visi netinkami naudoti sąvartynai (išskyrus nedidelius komunalinių atliekų sąvartynus, priklausančius vėliausiai sukurtoms Telšių ir Utenos regioninėms sistemoms). Nors visi uždaromi komunaliniai sąvartynai bus visiškai sutvarkyti iki 2011 metų pabaigos, jau nuo 2009 m. liepos 16 d., kaip numatoma direktyvoje, atliekos nebebus vežamos į ACQUIS reikalavimus neatitinkančius sąvartynus. Išankstiniais skaičiavimais, regioninėms sistemoms (naujiems sąvartynams įrengti ir esamiems didžiausią įtaką aplinkai darantiems sąvartynams uždaryti ir rekultivuoti, surinkimo ir perdirbimo pajėgumams sukurti) reikės apie 95 mln. eurų. Nuo 2009 metų iki 2011 metų pagrindiniai investiciniai projektai bus siejami su vidutinių ir mažų sąvartynų uždarymu dviejose

vėliausiai sukurtose regioninėse sistemose. Iš viso vidutinio dydžio ir mažiems sąvartynams uždaryti reikės apie 32 mln. eurų. Į sąvartynus patenkančių biodegraduojamų atliekų kiekiui mažinti prireiks ilgesnio termino, kuris Europos Sąjungoje leidžiamas valstybėms, 1995 metais į sąvartynus vežusioms daugiau nei 90 procentų biodegraduojamų atliekų.

Titano dioksido pramonės atliekų direktyva (78/176/EEC) ir susijusios direktyvos dėl aplinkos monitoringo (82/883/EEC) ir taršos sumažinimo ir eliminavimo programų (92/112/EEC)

Visos direktyvų nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2003 metais patvirtinus Atliekų, susidarančių titano dioksido pramonės įmonėse, tvarkymo taisykles.

ACQUIS atliekų tvarkymo srityje bus įgyvendinta iki 2004 m. sausio 1 d. (išskyrus direktyvas 94/62/EC ir 1999/31/EC).

Punkto pakeitimai:

Nr. [234](#), 2001-02-28, Žin., 2001, Nr. 20-657 (2001-03-07), i. k. 1011100NUTA00000234

Nr. [883](#), 2001-07-11, Žin., 2001, Nr. 62-2269 (2001-07-18), i. k. 1011100NUTA00000883

4. Vandens apsauga

Pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys vandens kokybės apsaugą, yra Lietuvos Respublikos vandens įstatymas (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#)), Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymas, Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymas (Žin., 1995, Nr. [63-1582](#)), Lietuvos Respublikos žemės įstatymas (Žin., 1994, Nr. [34-620](#)), Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos jūros aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1997, Nr. [108-2731](#)).

Miestų nuotekų valymo direktyva (91/271/EEC) ir susijęs sprendimas dėl nacionalinių programų apimties (93/481/EEC)

Šią sritį reglamentuoja Lietuvos Respublikos vandens įstatymas, Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymas ir įstatymų lydimieji aktai, nustatantys nuotekų užterštumo normas (aplinkos ministro 1997 m. liepos 24 d. įsakymas Nr. 127 (Žin., 1997, Nr. [73-1888](#)) ir leidimų išleisti nuotekas išdavimo tvarką (aplinkos ministro 1999 m. lapkričio 30 d. įsakymas Nr. 387 (Žin., 1999, Nr. [106-3087](#))).

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2002 metais.

2001 metais bus pakeistos miesto nuotekų užterštumo normos, 2002 metais – papildytas Lietuvos Respublikos vandens įstatymas, patvirtinti miestų nuotekų ir perteklinio dumblo tvarkymo bendrieji reikalavimai ir miestų nuotekų tvarkymo taisyklės.

Lietuvoje yra 38 aglomeracijos, didesnės nei 10000 gyventojų ekvivalentų (g. e.), ir 46 aglomeracijos, didesnės nei 2000 gyventojų ekvivalentų. Patikslinus investicinių projektų sąrašą ir skaičiavimus, paaiškėjo, kad direktyvai visiškai įgyvendinti reikės apie 290 mln. eurų. Atsižvelgdama į tai, kad savivaldybėms ir miestų gyventojams teks didžiausias šios direktyvos įgyvendinimo finansinis krūvis, Lietuva šios direktyvos nuostatoms įgyvendinti prašo pereinamojo laikotarpio iki 2009 m. gruodžio 31 dienos.

Numatytas toks nuotekų surinkimo sistemų ir vandenvalos infrastruktūros sukūrimo (renovacijos) grafikas (šis grafikas rengtas atsižvelgiant į aplinkosaugos prioritetus, esamus finansinius išteklius ir galimą vartotojų mokesčių didėjimą):

Nuotekų sistemos, atitinkančios direktyvos IA priedo reikalavimus:

Esamų sistemų atnaujinimas ir išplėtimas:

visose aglomeracijose, didesnėse nei 2000 g. e., – iki 2009 m. gruodžio 31 dienos;

Vandenvalos įrenginiai, atitinkantys direktyvos IB priedo reikalavimus:

visose aglomeracijose, didesnėse nei 10000 g. e., – iki 2007 m. gruodžio 31 dienos;

visose aglomeracijose, didesnėse nei 2000 g. e., bet mažesnėse nei 10000 g. e., – iki 2009 m. gruodžio 31 dienos;

Vandens apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių direktyva (91/676/EEC)

Šią sritį reglamentuoja 1999 metais patvirtinti Mėšlo ir nuotekų tvarkymo fermose aplinkos apsaugos reikalavimai (aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 27 d. įsakymas Nr. 426 (Žin., 2000, Nr. 8-217).

Lietuva yra parengusi Pažangaus ūkininkavimo taisyklės ir patarimus, kuriems 2000 m. gegužės 19 d. posėdžio protokoliniu sprendimu Nr. 3 pritarė žemės ūkio ministro sudarytas Aplinkosaugos žemės ūkyje tarptautinių projektų priežiūros komitetas. Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos 2001 metais, priėmus teisės aktus dėl taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių nitrato pažeidžiamose zonose reglamentavimo. Iki Lietuva taps ES nare, bus patvirtinta Pirmoji direktyvos įgyvendinimo veiksmų ketverių metų programa.

Lietuvoje trąšų sunaudojimas ir gyvulių tankumas (sutartiniai galvijų vienetai hektarui) yra mažesni nei nustatyti direktyvoje limitai. Tačiau taršos iš žemės ūkio šaltinių tyrimas parodė, kad didelė Lietuvos teritorijos dalis gali būti paskelbta nitratais pažeidžiama zona, todėl Lietuva nusprendė rengti Pirmąją veiksmų programą visai teritorijai. Išankstiniais skaičiavimais, direktyvai visiškai įgyvendinti (ypač ūkiams modernizuoti – mėšlo ir srutų kaupimo ir įterpimo įrangai sumontuoti) prireiktų apie 268 mln. eurų. Direktyvą įgyvendinti sunku ir dėl to, kad Lietuvoje galutinai nesusiformavusios žemės ūkio kryptys ir struktūra, atitinkančios ES bendrosios žemės ūkio politikos principus. Siekiant efektyviai naudoti lėšas, kol galutinai susiformuos žemės ūkio struktūra, investuoti būtų tikslinga tik į stambiausius ūkius. Atsižvelgdama į finansines galimybes, žemės ūkio būklę ir galimos užsienio paramos dydį, Lietuva įgyvendins visus direktyvos reikalavimus vykdydama pirmąją ir antrąją keturmetes veiksmų programas. Pirmojoje veiksmų programoje bus numatyta, kad priemonės, kurioms įgyvendinti nereikia didelių investicijų (išskyrus gyvulių mėšlo saugyklos ir mėšlo įterpimo įrenginius), privalomos visiems ūkiams (naujiems ir esamiems), taip pat nustatyta, kad dideli ūkiai, ūkiai, turintys akivaizdžių aplinkos apsaugos problemų, ir ūkiai, kuriuose vykdomos naujos investicijos, turi palaipsniui įgyvendinti direktyvos reikalavimus. Vykdam Antrąją veiksmų programą, ir mažesni ūkiai palaipsniui įgyvendins direktyvos reikalavimus.

Pavojingų medžiagų direktyva (76/464/EEC) ir antrinės direktyvos (82/176/EEC, 83/513/EEC, 84/156/EEC, 84/491/EEC, 86/280/EEC, 88/347/EEC, 90/415/EEC)

Visos direktyvų nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2001 metais patvirtinus vandens telkinių kokybės, pramoninių nuotekų užterštumo ir nuotekų užterštumo pavojingomis medžiagomis normas, taip pat 2002 metais – Pavojingų medžiagų išleidimo į kanalizacijos tinklus tvarką ir Pavojingų medžiagų išleidimo į vandens aplinką taisyklės.

2002 metais bus patvirtinta Vandenių taršos pavojingomis medžiagomis mažinimo programa.

Maudyklų vandens kokybės direktyva 76/160/EEC

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2001 metais patvirtinus maudyklų vandenų nustatymo ir maudyklų monitoringo, duomenų rinkimo ir analizės tvarką. 2000 metais bus patvirtinta Maudyklų vandens kokybės monitoringo programa ir Lietuvos paplūdimių perspektyvinės plėtros programa. Iki 2002 metų pabaigos bus patobulinta maudyklų vandens kokybės monitoringo sistema.

Geriamojo vandens direktyva (98/83/EC)

Sveikatos apsaugos ministro 1998 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr. 684 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 24 : 1998 „Geriamasis vanduo. Kokybės reikalavimai ir programinė priežiūra“ tvirtinimo“ (Žin., 1998, Nr. [105-2926](#)) buvo patvirtinta higienos norma dėl geriamojo vandens kokybės ir programinės geriamojo vandens kokybės priežiūros (monitoringo), kuri perkelia direktyvoje nustatytus geriamojo vandens kokybės reikalavimus, nustato geriamojo vandens kokybės monitoringo tvarką ir tyrimo metodus. Direktyvos nuostatos bus visiškai perkeltos į nacionalinę teisę 2001 metais priėmus Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatymą.

Lietuvos Respublika numato direktyvos reikalavimus įgyvendinti iki narystės ES dienos.

Paviršinio vandens, skirto geriamojo vandens tiekimui, direktyva (75/440/EEC) ir direktyva dėl paviršinio vandens stebėjimo (79/869/EEC)

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2001 metais priėmus Lietuvos Respublikos geriamojo vandens įstatymą ir 2003 metais patvirtinus geriamojo vandens gavybai naudojamų paviršinių vandenų kokybės normas.

Požeminio vandens apsaugos direktyva (80/68/EEC)

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2000 metais pakeitus Buitinių nuotekų infiltravimo įrenginių projektavimo, įrengimo ir eksploatavimo taisykles, patvirtintas Aplinkos ministerijos 1997 m. rugpjūčio 20 d. įsakymu Nr. 148 (Žin., 1997, Nr. [81-2045](#)), 2001 metais – patvirtinus Teršiančių medžiagų išleidimo į požeminius vandenis aplinkosauginės taisykles, 2002 metais – Pavojingų medžiagų išleidimo į požeminius vandenis inventorizavimo ir informacijos rinkimo taisykles.

Gėlavandenėms žuvims skirtų vandenų kokybės direktyva (78/659/EEC)

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2001 metais patvirtinus Paviršinių vandens telkinių klasifikavimo tvarką, vandens telkinių užterštumo normas, 2002 metais – Žuvims tinkamų vandens telkinių įteisinimo ir apsaugos taisykles, taip pat Paviršinių vandens telkinių monitoringo duomenų analizės, vertinimo ir ataskaitų rengimo tvarką.

Jūrų moliuskams skirtų vandenų kokybės direktyva (79/923/EEC)

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2003 metais patvirtinus įstatymo lydimąjį aktą dėl jūros moliuskų apsaugos.

Sprendimas dėl keitimosi informacija (86/574/EEC)

2003 metais bus patvirtinta patobulinta Paviršinių vandenų monitoringo programa.

ACQUIS vandens apsaugos srityje bus įgyvendinta iki 2004 m. sausio 1 d., išskyrus Miestų nuotekų valymo direktyvą (91/271/EEC), Geriamojo vandens direktyvą (98/83/EC), Nitratų direktyvą (91/676/EEC).

Punkto pakeitimai:

Nr. [234](#), 2001-02-28, Žin., 2001, Nr. 20-657 (2001-03-07), i. k. 1011100NUTA00000234

Nr. [306](#), 2001-03-16, Žin., 2001, Nr. 25-828 (2001-03-23), i. k. 1011100NUTA00000306

5. Gamtos apsauga

Pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys gamtos apsaugą, yra Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#)), Lietuvos Respublikos miškų įstatymas (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#)), Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų, grybų rūšių ir bendrųjų įstatymas (Žin., 1997, Nr. [108-2727](#)), Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatymas (Žin., 1997, Nr. [108-2726](#)), Lietuvos Respublikos gyvūnų globos, laikymo ir naudojimo įstatymas (Žin., 1997, Nr. [108-2728](#)), Lietuvos Respublikos laukinės augalijos įstatymas (Žin., 1999, Nr. [60-1944](#)).

Gamtinių buveinių ir laukinės gyvūnijos bei augalijos apsaugos direktyva (92/43/EEC)

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2001 metais.

2000 metais Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymas bus papildytas nuostata, reglamentuosiančia prioritetinių rūšių gyvūnų ir augalų ir buveinių gamtinės būklės stebėjimo tvarką. 2000 metais bus patvirtinta Europos Bendrijos svarbos teritorijų parinkimo ir steigimo tvarka; Europos Bendrijos svarbos teritorijų gamtotvarkinių planų ir gyvūnų ir augalų rūšių apsaugos veiksmų planų rengimo metodika, duomenų apie „Natura 2000“ ekologinį tinklą kaupimo tvarka. 2000 metais bus papildyti Medžioklės Lietuvos Respublikoje nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. balandžio 14 d. nutarimu Nr. 425 (Žin., 2000, Nr. [32-905](#)), ir Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklės, patvirtintos aplinkos ministro 2000 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 258 (Žin., 2000, Nr. [53-1540](#)) – nustatyti leistini medžioklės būdai ir leistinų medžioti rūšių gyvūnai.

2001 metais bus papildytas Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas. Lietuvos saugomų teritorijų sistema atitiks ACQUIS nuostatas. Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių ir bendrųjų įstatymas bus papildytas nuostata, reglamentuosiančia ES prioritetinių rūšių apsaugos veiksmų planų rengimą ir įgyvendinimą, taip pat bus pakeistas Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatymas.

Lietuva identifikuos Bendrijai svarbias teritorijas (SCI) ir bus pasirengusi pateikti jų sąrašą Europos Komisijai nuo narystės ES dienos. Lietuva užtikrins, kad nuo narystės ES dienos identifikuotoms SCI teritorijoms bus taikomi direktyvos 6 straipsnyje 2, 3 ir 4 paragrafuose numatyti reikalavimai. Lietuva įsteigs specialias saugomas teritorijas (SAC), kaip numatyta direktyvos 4 straipsnio 4 paragrafe.

Lietuvos Respublika prašo direktyvos II ir IV priedų geografinės išimties šiems gyvūnams:
vilkams (*Canis lupus*);
bebrams (*Castor fiber*).

Be to, Lietuva prašo leisti netaikyti griežtos apsaugos ir medžioti vilkus ir bebrus specialiai nesaugomose teritorijose, kad būtų galima reguliuoti jų populiaciją. Vilkų ir bebrų populiacijų išlikimas būtų užtikrintas reguliuojant jų medžioklę ir saugant šiuos gyvūnus specialiosiose saugomose teritorijose, įsteigtose kitų rūšių gyvūnams saugoti.

Lietuvos Respublika prašo įtraukti į direktyvos V priedą šiuos gyvūnus:
vilkus (*Canis lupus*);
bebrus (*Castor fiber*).

Lietuvoje gyvena apie 550 vilkų ir jų skaičius pastaraisiais metais stabilus. Vilkai gyvena beveik visoje Lietuvos teritorijoje. Miškai, kuriuose jie gyvena nuolat, sudaro apie 20 procentų visų miškų. Lietuvoje vilkus leidžiama medžioti, kad būtų reguliuojama jų populiacija, kitaip jie padarytų daug žalos žemės ūkiui. Reguluojama vilkų medžioklė neturi įtakos jų populiacijos stabilumui.

Bebrų Lietuvoje kasmet daugėja (šiuo metu jų yra apie 36000). Bebrai padaro daug žalos žemės, miškų ūkiui ir melioracijos įrenginiams. Bebrai paplitę visoje Lietuvos teritorijoje ir tokiose buveinėse, kurių apsaugoti neįmanoma.

Lietuvos Respublika prašo direktyvos II priedo geografinės išimties šioms žuvims:
upinėms nėgėms (*Lampetra fluviatilis*);
salačiams (*Aspius aspius*);
kirtikliams (*Cobitis taenia*).

Upinės nėgės Lietuvoje nuolat negyvena, tik pavasarį atplaukia neršti. Pavasarį jų yra daugumoje Lietuvos upių ir upelių. Veisimosi sąlygos ir tinkama apsauga bus užtikrintos specialiosiose saugomose teritorijose, kurios bus įsteigtos kitų rūšių žuvims. Lietuvoje salačiai labai paplitę ir gyvena didelėse Lietuvos upėse ir vandens saugyklose. Jų tinkamą apsaugą užtikrintų specialiosios saugomos teritorijos, įsteigtos kitų rūšių žuvims. Kirtiklių yra visuose Lietuvos ežeruose ir upėse, todėl steigti jiems specialias saugomas teritorijas netikslinga – tinkamą jų apsaugą užtikrintų specialiosios saugomos teritorijos, įsteigtos kitų rūšių žuvims.

Laukinių paukščių apsaugos direktyva (79/409/EEC)

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2001 metais.

2000 metais bus papildyti Medžioklės nuostatai ir Medžioklės taisyklės – nustatyti leistini paukščių medžioklės būdai ir medžioklės sezonų trukmė.

2001 metais Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas bus papildytas nuostata, reglamentuojančia specialiųjų apsaugos teritorijų nustatymą ir steigimą, parinkimo kriterijus ir tvarkymą. Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatymas bus papildytas nuostata, reglamentuojančia tam tikrų paukščių apsaugą Lietuvos teritorijoje.

Lietuva identifikuos ir įsteigs specialias apsaugos teritorijas (SPA) iki narystės ES dienos.

Lietuvos Respublika prašo direktyvos I priedo geografinės išimties šiems paukščiams:

baltiesiems gandrams (*Ciconia ciconia*);

paprastosioms medšarkėms (*Lanius collurio*).

Baltųjų gandrų Lietuvoje labai daug (apie 13000 porų). Paprastosios medšarkės gyvena labai įvairiose buveinėse, Lietuvoje jų visur gausu, todėl steigti joms specialias apsaugos teritorijas visose jų gyvenamose teritorijose neįmanoma. Baltųjų gandrų ir paprastųjų medšarkių populiacijų išlikimas būtų užtikrintas saugant šiuos paukščius specialiosiose apsaugos teritorijose, įsteigtose kitų rūšių paukščiams.

Lietuvos Respublika prašo įtraukti į direktyvos I priedą šiuos Lietuvoje ir Baltijos jūros regione retus ar nykstančius paukščius:

sibirines gagas (*Polysticta stelleri*). Jų svarbiausios pasaulinės populiacijos žiemavietės yra Baltijos jūroje. Sibirinės gagos – pasaulyje nykstantys paukščiai;

juodkrūčius bėgikus (*Calidris alpina Schinzii*). Šie paukščiai sparčiai nyksta Lietuvoje ir kaimyninėse valstybėse;

juodgalvius kirus (*Larus minutus*). Lietuvoje ir kaimyninėse valstybėse šių paukščių populiacija negausi.

Lietuvos Respublika prašo pagal direktyvos II/2 priedą leisti medžioti Lietuvoje šiuos paukščius:

baltakaktės žąsis (*Anser albifrons*);

kovus (*Corvus frugilegus*);

varnas (*Corvus corone*).

Lietuvos Respublika prašo įtraukti į direktyvos III/2 priedą šiuos paukščius:

želmeninės žąsis (*Anser fabalis*);

dryžgalvės krykles (*Anas querquedula*).

Lietuvos Respublika prašo pagal direktyvos III/2 priedą leisti prekiauti Lietuvoje šiais paukščiais:

baltakaktėmis žąsimis (*Anser albifrons*);

cyplemis (*Anas penelope*);

rudagalvėmis kryklėmis (*Anas crecca*);

rudagalvėmis antimis (*Aythya ferina*);

kuoduotosiomis antimis (*Aythya fuligula*);

laukais (*Fulica atra*);

perkūno oželiais (*Gallinago gallinago*);

slankomis (*Scolopax rusticola*).

Ruonių jauniklių ir produktų, gautų iš jų importo į šalis nares, direktyva (83/129/EEC)

Visos direktyvos nuostatos bus įgyvendintos 2001 metais patvirtinus Produktų, gautų iš ruonių jauniklių, importo į Lietuvos Respubliką tvarką.

Reglamentas dėl laukinės augmenijos ir gyvūnijos apsaugos reguliuojant jų prekybą (338/97/EC)

2000 metais bus ratifikuota Nykstančių gyvūnų ir augalų tarptautinės prekybos (CITES) konvencija. 2000 metais bus patvirtinta Gyvūnų introdukcijos ir perkėlimo tvarka, Laukinės gyvūnijos importo ir eksporto tvarka.

Reglamentas dėl produktų, pagamintų iš banginių, importo (348/81/EEC)

2000 metais bus patvirtintos Banginių ir kitų bangininių produktų importo taisyklės.

Reglamentas dėl spąstų naudojimo (3254/91/EEC)

2000 metais numatoma papildyti Medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklės.

1996 m. birželio 11 d. Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. I-1376 (Žin., 1996, Nr. [58-1373](#)) Lietuva ratifikavo Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos (Berno) konvenciją (Žin., 1996, Nr. [33-815](#)) su išlyga, kad Lietuvoje iki 2002 metų galima naudoti senojo pavyzdžio spąstus.

Gamtos apsaugos ACQUIS bus įgyvendinta iki 2004 m. sausio 1 d. (išskyrus direktyvas 92/43/EEC ir 79/409/EEC).

Punkto pakeitimai:

Nr. [234](#), 2001-02-28, Žin., 2001, Nr. 20-657 (2001-03-07), i. k. 1011100NUTA00000234

6. Pramoninės taršos kontrolė ir rizikos valdymas

Didelių deginimo įrenginių direktyva (2001/80/EB)

Lietuva turi pateikti savo poziciją dėl naujos (2001 metais priimtos) Didelių deginimo įrenginių direktyvos, kurios reikalavimai (sieros ir azoto oksidų emisijų apribojimai) esamoms elektrinėms įsigalios nuo 2008 metų. Atsižvelgiant į Ignalinos atominės elektrinės uždarymą, ribotus šios direktyvos reikalavimų įgyvendinimo finansavimo šaltinius ir numatomą papildomą Europos Sąjungos finansavimą aplinkos apsaugos reikalavimams įgyvendinti Lietuvos elektrinėje, Lietuvos Respublika prašo pereinamojo laikotarpio iki 2015 m. gruodžio 31 d. Vilniaus, Kauno ir Mažeikių elektrinėms. Pereinamasis laikotarpis leistų įmonėms dirbti ekonomiškiausiai, atidedant minėtąsias investicijas vėlesniam laikui.

Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės direktyva (96/61/EC)

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2002 metais.

2000 metais bus patvirtintos Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklės (direktyvos nuostatos naujiems įrenginiams bus taikomos nuo 2003 metų, o esamiems – nuo 2007 metų), taip pat papildytos nuotekų užterštumo normos, 2002 metais – Duomenų apie išmetamus teršalus pateikimo tvarka; Pramonės įmonių keliamo triukšmo mažinimo ir kontrolės taisyklės; teršalų emisijos didelėse deginimo įmonėse normatyvai;

pramoninių nuotekų išleidimo (pagal ūkio šakas) normatyvai, taip pat patvirtinti bendri aplinkosaugos reikalavimai tam tikrų rūšių veiklai.

Stambių avarių, susijusių su pavojingomis medžiagomis, pavojaus kontrolės (SEVESO) direktyva (96/82/EC)

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2001 metais patvirtinus Valstybinės reikšmės objektų registro nuostatus, Pavojingų objektų registro nuostatus, Pavojaus ir rizikos analizės ir įvertinimo teritorijos administraciniame vienetė metodiką, Informacijos gyventojams apie pavojingus objektus ir jų saugą pateikimo tvarką; 2002 metais – papildžius Pramoninių avarių prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. rugpjūčio 4 d. nutarimu Nr. 1090 (Žin., 1995, Nr. [65-1625](#)).

Reglamentas dėl aplinkosauginio ženklavimo (880/92/EEC)

2001 metais bus pakeista galiojanti Aplinkosauginio ženklavimo tvarka, patvirtinta Aplinkos ministerijos 1996 m. rugpjūčio 1 d. įsakymu Nr. 106 (Žin., 1996, Nr. [78-1878](#)). Teisinė aplinka reglamentui įgyvendinti bus sukurta 2002 metais.

Reglamentas dėl savanoriško įmonių dalyvavimo aplinkos apsaugos vadybos ir audito schemoje (1836/93/EEC)

2001 metais bus patvirtinta Savanoriško įmonių dalyvavimo aplinkos apsaugos vadybos ir audito schemoje tvarka.

Lakiųjų organinių junginių, susidarančių vykdant tam tikrą pramoninę veiklą, išmetimo apribojimo direktyva (1999/13/EC)

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2002 metais patvirtinus lakiųjų organinių junginių išmetimo ribojimo pramonės įmonėse normas.

Pramoninės taršos kontrolės ir rizikos valdymo ACQUIS bus visiškai įgyvendinta iki 2004 m. sausio 1 dienos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1858](#), 2002-11-27, Žin., 2002, Nr. 115-5144 (2002-12-04), i. k. 1021100NUTA00001858

7. Cheminės medžiagos ir genetiškai modifikuoti organizmai

Eksperimentų su gyvūnais direktyva (86/609/EEC)

Visos direktyvos nuostatos į nacionalinę teisę perkeltos priėmus Lietuvos Respublikos gyvūnų globos, laikymo ir naudojimo įstatymą ir kitus šios srities teisės aktus.

2003 metais Lietuva ratifikuos Europos konvenciją dėl stuburinių gyvūnų, naudojamų eksperimentams ir kitiems mokslo tyrimams, apsaugos.

Genetiškai modifikuotų organizmų apgalvoto išleidimo į aplinką direktyva (90/220/EEC ir 94/15/EC)

Visos šių direktyvų nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2001 metais priėmus Lietuvos Respublikos genetiškai modifikuotų organizmų įstatymą, taip pat 2003 metais patvirtinus Veiklos su genetiškai modifikuotais organizmais leidimų išdavimo, panaikinimo ir atnaujinimo tvarką, Rizikos įvertinimo tvarką, Genetiškai modifikuotų organizmų ir mikroorganizmų įvežimo į

Lietuvos teritoriją ir pervežimo tvarką, Pranešimų apie veiklą naudojant genetiškai modifikuotus organizmus ir genetiškai modifikuotus mikroorganizmus pateikimo atsakingai institucijai tvarką, Genetiškai modifikuotų organizmų ir genetiškai modifikuotų mikroorganizmų žymėjimo tvarką.

Riboto genetiškai modifikuotų mikroorganizmų naudojimo direktyva (98/81/EC, 90/219/EEC)

2001 metais bus pakeistas Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymas (Žin., 1996, Nr. [104-2363](#)), jis visiškai atitiks direktyvos nuostatas.

Iki 2004 m. sausio 1 d. įstatymų lydimaisiais aktais bus nustatyti informacijos apie genetiškai modifikuotų organizmų naudojimą pateikimo atsakingai institucijai reikalavimai ir tvarka, patvirtinti atsakingos institucijos nuostatai ir darbo reglamentas, genetiškai modifikuotų mikroorganizmų poveikio žmogaus sveikatai ir aplinkai įvertinimo metodika ir tvarka, konsultavimosi su visuomene genetiškai modifikuotų mikroorganizmų naudojimo klausimais tvarka, genetiškai modifikuotų mikroorganizmų klasifikavimo principai.

Aplinkos taršos asbestu prevencijos ir mažinimo direktyva (87/217/EEC)

Aplinkos ministerijos 2000 m. balandžio 17 d. įsakymu Nr. 154 patvirtintos Aplinkos taršos asbestu prevencijos ir mažinimo taisyklės. Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2001 metais patvirtinus Teršimo asbesto skaidulomis tyrimo tvarką.

Reglamentas dėl esamų medžiagų rizikos vertinimo ir kontrolės (793/93/EEC) ir su juo susiję reglamentai (1488/94/EC, 1179/94/EC, 2268/95/EC, 142/97/EC, 143/97/EC)

2003 metais bus patvirtinta Rizikos žmogaus sveikatai ir aplinkai vertinimo tvarka.

Reglamentas dėl tam tikrų pavojingų cheminių medžiagų įvežimo ir išvežimo (EC/2455/92)

2002 metais bus patvirtinta Tam tikrų pavojingų cheminių medžiagų importo ir eksporto tvarka.

Reglamentas dėl medžiagų, ardančių ozono sluoksnį (3093/94/EC)

1994 metais Lietuva prisijungė prie Ozono sluoksnio apsaugos (Vienos) konvencijos ir Ozono sluoksnio apsaugos (Vienos) konvencijos Monrealio protokolo dėl medžiagų, ardančių ozono sluoksnį (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. gruodžio 19 d. nutarimas Nr. 1279 (Žin., 1994, Nr. [99-1985](#)), taip pat 1997 metais ratifikavo Ozono sluoksnio apsaugos (Vienos) konvencijos Monrealio protokolo Londono ir Kopenhagos papildymus (1997 m. gruodžio 9 d. įstatymas Nr. VIII-572 (Žin., 1998, Nr. [23-569](#)).

2000 metais bus patvirtinta Ozono sluoksnį ardančių medžiagų importo ir eksporto licencijavimo tvarka.

Biocidų tiekimo į rinką direktyva (98/8/EC)

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2003 metais patvirtinus Biocidų registracijos nuostatus ir tvarką ir Biocidų, tiekiamų į rinką, monitoringo tvarką.

ACQUIS cheminių medžiagų ir genetiškai modifikuotų organizmų srityje bus visiškai įgyvendinta iki 2004 m. sausio 1 dienos.

8. Triukšmas

Statybinės įrangos ir įrenginių keliamo triukšmo įvertinimo metodo direktyva (79/113/EEC) ir įvairių statybos mechanizmų keliamą triukšmą reguliuojančios direktyvos (84/532/EEC, 84/533/EEC, 84/534/EEC, 84/535/EEC, 84/536/EEC, 84/537/EEC, 84/538/EEC, 86/662/EEC)

Pastaba. Statybinių mašinų ir įrenginių direktyvos turėtų būti pakeistos viena direktyva dėl lauko mašinų keliamo triukšmo ribojimo COM(98) 46 Final.

Direktyvų nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę iki 2003 m. spalio 1 d. priėmus įstatymų lydimuosius aktus, kurie reglamentuos statybos mechanizmų ir įrengimų, naudojamų išorėje (lauke), triukšmo ribojimą.

Ikigarsinio greičio orlaivių keliamo triukšmo ribojimo direktyva (80/51/EEC) ir Ikigarsinio greičio civilinių reaktyvinių orlaivių keliamo triukšmo ribojimo direktyva (89/629/EEC)

Visos direktyvų nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2002 metais priėmus įstatymo lydimąjį aktą, reglamentuojantį ikigarsinio greičio orlaivių triukšmo lygį.

Direktyva (92/14/EEC) dėl 1988 metų Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos antrosios redakcijos 16 priedo pirmojo tomo antrojo skyriaus antroje dalyje išvardytų orlaivių eksploatavimo ribojimo

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę iki 2005 metų pabaigos patvirtinus įstatymo lydimąjį aktą dėl orlaivių skrydžių ribojimo Lietuvos oro uostuose. 2001 metais bus patvirtinta Orlaivių keliamo triukšmo ribojimo programa. 2001 metais Lietuva ratifikuos daugiašalę sutartį dėl Europos bendros aviacinės zonos įkūrimo.

2000 metais Lietuva ratifikuos Tarptautinės civilinės aviacijos (Čikagos) konvenciją ir Tarptautinės civilinės aviacijos (Čikagos) konvencijos Monrealio protokolus dėl tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos pakeitimo ir autentiško Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos teksto penkiomis kalbomis.

Akcinė bendrovė „Lietuvos avialinijos“ turi du orlaivius „Boeing-737/200“, kurie neatitinka direktyvos reikalavimų dėl keliamo triukšmo. Visiškai įgyvendinus direktyvos nuostatas, į Lietuvos Respublikos oro uostus negalėtų būti įleidžiami Rusijos Federacijoje pagaminti orlaiviai, kadangi jie neturi atitinkamo tarptautinio sertifikato. Reikėtų labai sumažinti skrydžių iš Rusijos Federacijos, Ukrainos ir kitų NVS valstybių. Orlaivių parkui pertvarkyti ir oro susisiekimui su NVS valstybėmis sureguliuoti Lietuva prašo pereinamojo laikotarpio iki 2006 metų.

Buitinių prietaisų keliamo triukšmo direktyva (86/594/EEC)

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2003 metais priėmus įstatymo lydimąjį aktą, reglamentuojantį buitinių prietaisų keliamo triukšmo lygį.

ACQUIS triukšmo srityje bus įgyvendinta iki 2004 m. sausio 1 d. (išskyrus direktyvą 92/14/EEC)

9. Branduolinė sauga ir apsauga nuo radiacijos

Pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys šią sritį, yra Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymas (Žin., 1996, Nr. [119-2771](#)), Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymas (Žin., 1999, Nr. [50-1600](#)), Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymas (Žin., 1999, Nr. [11-239](#)), Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymas (Žin., 1998, Nr. [115-3230](#)).

Europos atominės energetikos bendrijos (EURATOM) steigimo sutarties III dalies 33, 35 ir 37 straipsnių reikalavimai

Pagrindinių radiacinės saugos standartų taikymą Lietuvoje reglamentuoja Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymas ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 25 d. nutarimu Nr. 653 (Žin., 1999, Nr. [47-1485](#)) patvirtinti Veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais licencijavimo nuostatai, sveikatos apsaugos ministro 1999 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. 171 (Žin., 1999, Nr. [36-1098](#)) patvirtinta Atsakingųjų už radiacinę saugą ir darbuotojų, dirbančių su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, privalomojo mokymo, instruktavimo tvarka, Sveikatos apsaugos ministerijos 1997 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 708 (Žin., 1998, Nr. [1-31](#)) patvirtintos pagrindinės radiacinės saugos normos (EURATOM sutarties 33 straipsnis).

Visos EURATOM sutarties 35 straipsnio nuostatos perkeltos į nacionalinę teisę priėmus Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymą, Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymą, Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymą, Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymą.

1998 metais patvirtinta Valstybinė aplinkos monitoringo programa, kurioje pateiktos užteršto radionuklidais oro, vandens ir žemės stebėjimo ir analizės priemonės.

Lietuva yra ratifikavusi Jungtinių Tautų konvenciją dėl poveikio aplinkai įvertinimo tarpvalstybiniame kontekste (ESPOO), 1997 metais ratifikavo 1992 metų (Helsinkio) konvenciją dėl Baltijos jūros baseino jūrinės aplinkos apsaugos (1997 m. įstatymas Nr. VIII-139 (Žin., 1997, Nr. [21-494](#))). 1999 metais priimtas Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. sausio 27 d. nutarimu Nr. 103 (Žin., 1998, Nr. [12-274](#)) patvirtinti Veiklos branduolinėje energetikoje licencijavimo nuostatai.

Visos 37 straipsnio nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2002 metais priėmus teisės aktą, reglamentuojantį bendrosios informacijos apie radioaktyviųjų atliekų šalinimą, galintį sąlygoti aplinkos taršą radionuklidais, teikimo tvarką (Komisijos rekomendacija 91/4/EURATOM „Dėl EURATOM sutarties 37 straipsnio taikymo“). Komisijai bus teikiami visi svarbiausi duomenys apie radioaktyviųjų atliekų laidojimo įrenginius.

Apsaugos nuo medicininės apšvitos direktyva (97/43/EURATOM)

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2000 metais pakeitus ir papildžius pagrindines radiacinės saugos normas, taip pat 2001 metų IV ketvirtį priėmus teisės aktą dėl medicininės apšvitos procedūrų aprašymų parengimo.

Visuomenės informavimo apie taikytinas sveikatos apsaugos priemones ir veiksmus radiacinės avarijos atveju direktyva (89/618/EURATOM)

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2001 metais patvirtinus Visuomenės informavimo ištikus radiacinei avarijai tvarką.

Darbuotojų apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės direktyva (90/641/EURATOM)

Direktyvos nuostatos perkeltos į nacionalinę teisę sveikatos apsaugos ministro 1998 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 756 (Žin., 1998, Nr. [114-3209](#)) patvirtinus Lietuvos Respublikos higienos normą HN 83-1998, nustatančią komanduotų veiklai su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais asmenų radiacinę saugą.

Radioaktyviųjų atliekų gabenimo direktyva (92/3/EURATOM) ir su ja susijęs Komisijos sprendimas (93/552)

Direktyvos ir sprendimo nuostatos perkeltos į nacionalinę teisę aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. 397 (Žin., 1999, Nr. [109-3197](#)) patvirtinus Radioaktyviųjų medžiagų ir radioaktyviųjų atliekų įvežimo, išvežimo, vežimo tranzitu ir vežimo šalies viduje bei panaudotų uždarytų šaltinių grąžinimo tvarką.

Pagrindinis darbuotojų ir gyventojų sveikatos apsaugos nuo jonizuojančiosios spinduliuotės standartas direktyva 96/29/ EURATOM) ir su ja susijęs sprendimas (87/600/EURATOM)

Šią sritį reglamentuoja Pagrindinės radiacinės saugos normos, Veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais licencijavimo nuostatai. Įsteigtas valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registras. Visos direktyvos ir sprendimo nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2000 metais pakeitus ir papildžius pagrindines radiacinės saugos normas, 2001 metų II ketvirtį – medicinos mokslo įstaigų ir pramonės objektų aplinkos taršos radionuklidais ribojimo ir taršos monitoringo tvarką, taip pat nustatius radioaktyviųjų atliekų tvarkymo reikalavimus, 2002 metų IV ketvirtį – valstybės radiologinio monitoringo organizavimo, vykdymo ir informacijos pateikimo valstybės valdymo ir savivaldos institucijoms ir visuomenei tvarką.

Reglamentai ir jų papildymai, nustatantys didžiausią leidžiamą maisto produktų ir pašarų radioaktyviojo užterštumo lygį ir eksporto sąlygas, ištikus branduolinei ar radiacinei avarijai (3954/87/EURATOM, 944/89/EURATOM, 2218/89/EURATOM, 2219/89/EEC ir 770/90/EURATOM)

1998 metais patvirtintas didžiausias leidžiamas maisto žaliavų ir maisto produktų, pašarų radioaktyviojo užterštumo lygis po branduolinės ar radiacinės avarijos (sveikatos apsaugos ministro 1998 m. gruodžio 11 d. įsakymas Nr. 739 (Žin., 1998, Nr. [110-3048](#)).

Reglamentai dėl žemės ūkio produktų importo iš trečiųjų valstybių, paveiktų avarijos Černobylio atominėje elektrinėje (EEC/737/90 ir EC/727/97)

1998 metais patvirtintas didžiausias leidžiamas maisto žaliavų ir maisto produktų, pašarų radioaktyviojo užterštumo lygis po branduolinės ar radiacinės avarijos ir eksportuojamų maisto prekių radioaktyviojo užterštumo kontrolės tvarka (sveikatos apsaugos ministro 1999 m. balandžio 29 d. įsakymas Nr. 197 (Žin., 1999, Nr. [39-1241](#)), 1999 metais – Maisto prekių įvežimo į Lietuvos Respubliką ir jų nekenksmingumo bei kokybės kontrolės tvarka (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. spalio 8 d. nutarimas Nr. 1132 (Žin., 1999, Nr. [85-2547](#)).

Reglamentas dėl radioaktyviųjų medžiagų gabenimo (1493/93/EURATOM)

1999 metais patvirtinta Radioaktyviųjų medžiagų ir radioaktyviųjų atliekų įvežimo, išvežimo, vežimo tranzitu ir vežimo šalies viduje ir panaudotų uždarytų šaltinių grąžinimo tvarka.

ACQUIS branduolinės saugos ir apsaugos nuo radiacijos srityje bus visiškai įgyvendinta iki 2004 m. sausio 1 dienos.

10. Civilinė sauga

Pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys civilinę saugą, yra Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymas, Lietuvos Respublikos apskrities valdymo įstatymas (Žin., 1994, Nr. [101-2015](#)), Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymas (Žin., 1997, Nr. [2-16](#)),

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas (Žin., 1994, Nr. [55-1049](#)), kiti teisės aktai, reglamentuojantys valstybės ir vietos savivaldos vykdomųjų institucijų ir ūkio subjektų pareigas ir atsakomybę civilinės saugos srityje.

Sprendimas dėl Bendrijos veiklos programos civilinės saugos srityje sukūrimo (99/847/EC)

Visos direktyvos nuostatos bus perkeltos į nacionalinę teisę 2001 metais priėmus įstatymų lydimuosius aktus, reglamentuojančius civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos veiklą.

2000 m. balandžio 13 d. Lietuvos Respublikos Seimas patvirtino Lietuvos Respublikos civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos plėtotės programą (Žin., 2000, Nr. [33-924](#)). Jos paskirtis – apibrėžti priemones civilinės saugos ir gelbėjimo sistemai parengti veiksams ekstremaliomis situacijomis.

Tarybos sprendimas dėl Patariamąjo komiteto sukūrimo (80/686/EEC) ir Komisijos sprendimas dėl jūros aplinkos teršimo išsiliejus naftai ir kitoms kenksmingoms medžiagoms informacinės sistemos sukūrimo (86/85/EEC)

2000 metais bus patvirtinta Informacijos apie turimas pajėgas jūroje išsiliejusiai naftai ir kitoms kenksmingoms medžiagoms tvarkyti teikimo tvarka.

Civilinės saugos ACQUIS bus visiškai įgyvendinta iki 2004 m. sausio 1 dienos.

III. GEBĖJIMAI ĮGYVENDINTI ACQUIS

Aplinkos ministerija yra pagrindinė institucija, formuojanti aplinkos apsaugos politiką. Miškų ir saugomų teritorijų departamentas prie Aplinkos ministerijos atsakingas už miškų ir saugomų teritorijų politikos formavimą ir įgyvendinimą. Departamento reguliavimo sričiai priskirti 4 valstybiniai rezervatai, 4 nacionaliniai parkai, 28 regioniniai parkai.

Aplinkos ministerijai taip pat priskirtos žuvų išteklių apsaugos ir kontrolės funkcijos.

Aplinkos apsaugos teisės aktų įgyvendinimo priežiūrą atlieka Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija, 8 regionų aplinkos apsaugos departamentai ir 54 miestų ir rajonų aplinkos apsaugos agentūros. Inspektorių įgaliojimai suteikti rezervatų, parkų darbuotojams.

Už aplinkos monitoringą atsakingas Jungtinis tyrimų centras. Jo padalinys – Aplinkos tyrimų centras ir 8 regionų laboratorijos vykdo aplinkos monitoringo ir analitinės kontrolės funkcijas.

Kitos institucijos: Sveikatos apsaugos ministerija ir jai pavaldžios institucijos – Valstybinis visuomenės sveikatos centras, Radiacinės saugos centras, Žemės ūkio ministerija (taršos nitratais mažinimo priemonių įgyvendinimas), Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (kai kurie triukšmo reguliavimo klausimai), Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija (pramoninių avarių prevencijos klausimai), Susisiekimo ministerija (taršos iš mobiliųjų taršos šaltinių, kai kurie triukšmo reguliavimo klausimai), Civilinės saugos departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos (avarių prevencijos ir civilinės saugos organizavimo klausimai), Ūkio ministerija (pavojingų atliekų, kai kurie oro taršos ir triukšmo reguliavimo klausimai), Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (eksperimentų su gyvūnais reguliavimo klausimai).

2002 metais bus įsteigta Aplinkos apsaugos agentūra, kuri įgyvendins Aplinkos ministerijos suformuotą aplinkos apsaugos politiką.

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [234](#), 2001-02-28, Žin., 2001, Nr. 20-657 (2001-03-07), i. k. 1011100NUTA00000234

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. rugpjūčio 17 d. nutarimo Nr. 935 "Dėl Lietuvos Respublikos derybinių pozicijų derybose dėl narystės Europos Sąjungoje patvirtinimo" dalinio pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [306](#), 2001-03-16, Žin., 2001, Nr. 25-828 (2001-03-23), i. k. 1011100NUTA00000306

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. rugpjūčio 17 d. nutarimo Nr. 935 "Dėl Lietuvos Respublikos derybinių pozicijų derybose dėl narystės Europos Sąjungoje patvirtinimo" dalinio pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [562](#), 2001-05-16, Žin., 2001, Nr. 43-1513 (2001-05-23), i. k. 1011100NUTA00000562

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. rugpjūčio 17 d. nutarimo Nr. 935 "Dėl Lietuvos Respublikos derybinių pozicijų derybose dėl narystės Europos Sąjungoje patvirtinimo" dalinio pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [883](#), 2001-07-11, Žin., 2001, Nr. 62-2269 (2001-07-18), i. k. 1011100NUTA00000883

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. rugpjūčio 17 d. nutarimo Nr. 935 "Dėl Lietuvos Respublikos derybinių pozicijų derybose dėl narystės Europos Sąjungoje patvirtinimo" dalinio pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1213](#), 2001-10-15, Žin., 2001, Nr. 89-3127 (2001-10-19), i. k. 1011100NUTA00001213

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. rugpjūčio 17 d. nutarimo Nr. 935 "Dėl Lietuvos Respublikos derybinių pozicijų derybose dėl narystės Europos Sąjungoje patvirtinimo" dalinio pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1095](#), 2002-07-10, Žin., 2002, Nr. 72-3043 (2002-07-17), i. k. 1021100NUTA00001095

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. rugpjūčio 17 d. nutarimo Nr. 935 "Dėl Lietuvos Respublikos derybinių pozicijų derybose dėl narystės Europos Sąjungoje patvirtinimo" pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1858](#), 2002-11-27, Žin., 2002, Nr. 115-5144 (2002-12-04), i. k. 1021100NUTA00001858

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. rugpjūčio 17 d. nutarimo Nr. 935 "Dėl Lietuvos Respublikos derybinių pozicijų derybose dėl narystės Europos Sąjungoje patvirtinimo" pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1914](#), 2002-12-06, Žin., 2002, Nr. 117-5268 (2002-12-11), i. k. 1021100NUTA00001914

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. rugpjūčio 17 d. nutarimo Nr. 935 "Dėl Lietuvos Respublikos derybinių pozicijų derybose dėl narystės Europos Sąjungoje patvirtinimo" pakeitimo